

СОДРЖИНА

МИНИМАЛНА ПЛАТА

- ☐ Минимална плата за 2022 година.....5

НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

- ☐ Пресметка на плата и надоместоци при скратено работно време и при намален фонд на работни денови во месецот.....17

НЕСТОПАНСТВО

- ☐ Услови и начин на вршење на волонтерска работа.....34

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

- ☐ Право на осигурување во случај на невработеност.....49

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

- ☐ Плати за месец Февруари 2022 година.....58

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

- ☐ Коефициент на МДБ за Јануари 2022 година.....79
- ☐ Коефициент на пораст на цените за Јануари 2022.....80
- ☐ Цени на гориво.....82
- ☐ Референтна каматна стапка за период од 01.01 до 30.06.2022 година.....90
- ☐ Курсни листи 92
- ☐ Рокови за поднесување во Февруари 2022 година.....99

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ.....102

МИНИМАЛНА ПЛАТА

дипл.економист Ромео Костадинов

МИНИМАЛНА ПЛАТА ЗА 2022 ГОДИНА

Согласно Објавата на МТСП висината на минималната плата во РМ почнувајќи од месец Март 2022 па заклучно со месец Февруари 2023 година, ќе изнесува 26.422,00 денари во БРУТО износ, односно 18.000,00 во НЕТО износ.

ВОВЕД

Со Законот за минимална плата („Службен весник на Република Македонија“ 11/12...41/22), се уредува висината на минималната плата.

Финансиската поддршка за раст на плати во повисок износ од минималната плата, со цел да се даде поддршка на трудоинтензивните дејности за надминување на проблемот на изедначување на платите кај вработените со различна тежина и обем на работни задачи, како последица на покачувањето на минималната плата, како и други прашања кои се однесуваат на Минималната плата, се опфатени со Законот.

Гарантиран минимален износ на плата, се применува во Европското законодавство, со цел задоволување на животни потреби на населението и често е предмет на дискусија.

Македонија го има усвоено концептот на минимална плата со преминот на пазарното стопанство, иако соодветен модел бил применуван и претходно.

1. УТВРДУВАЊЕ НА МИНИМАЛНАТА ПЛАТА

Минимална плата е најнискиот месечен износ на основна плата, која работодавачот е должен да му ја исплати на работникот за работа извршена за полно работно време.

Право на минимална плата, според одредбите од законот, имаат сите работници, во висина утврдена со законот.

Висината на минималната плата на работникот кој работи со скратено работно време или остварува помалку работни часови од полното работно време, се пресметува сразмерно на бројот на остварените работни часови.

НАПОМЕНА: Одредбите од законот за минимална плата не се однесуваат за самовработените лица (работодавачите).

1.1. Начин на утврдување на висината на минималната плата

Согласно член 4 од Законот за Минимална плата (*во продолжение Законот*), исплатената висина на минималната плата во бруто износ за претходната година, се усогласува во **МАРТ** секоја година, со:

- ❖ **50% од порастот на просечно исплатената нето плата во РС Македонија, за претходната година, според податоците на Државниот завод за статистика и**
- ❖ **50% од порастот на индексот на трошоците на живот, за претходната година, според податоците на државниот завод за статистика.**

Висината на минималната плата, утврдена на овој начин, **не може да биде пониска од 57% од висината на просечно исплатената нето-плата** во РС Македонија за претходната година, според податоците на Државниот завод за статистика, а која изнесува:

16.369,00 денари (28.718,00 x 57%)

Просечниот износ на исплатената месечна нето-плата за работник, кој работи помалку од полното работно време, се пресметува сразмерно со бројот на одработените часови во месецот.

Деловни Информации 2/2022

Во просечниот износ на исплатената месечна нето-плата за работник, **не се пресметува додатокот на плата за преку-времена работа.**

Министерот за труд и социјална политика, по претходно мислење од Економско-социјалниот совет, ја објавува висината на минималната плата во бруто износ, во месец март секоја година, која ќе започне да се исплатува со исплатата на платата за месец март во тековната година.

Висината на минималната плата, почнувајќи со исплатата на платата за месец **МАРТ/2022** заклучно со исплатата на платата за месец **ДЕКЕМВРИ/2022 година**), ќе изнесува:

26.422,00 денари БРУТО износ; 18.000,00 денари НЕТО износ.

2. ФИНАНСИСКА ПОМОШ ЗА ИСПЛАТА НА МИНИМАЛНА ПЛАТА И КОНТРОЛА ВО ОСТВАРУВАЊЕТО И КОРИСТЕЊЕТО НА ФИНАНСИСКА ПОМОШ

2.1. Утврдување на финансиска помош

Согласно член 4-а од Законот, на работодавачот кој ги исполнува условите од членот 4-б од Законот, ќе му се обезбеди финансиска помош за исплата **на разликата од придонесите на нето зголемената минимална плата**, од Буџетот на РС Македонија, за периодот Март 2022 година-Декември 2022 година, во износ од:

1.197,00 денари

Финансиската помош, се обезбедува на работодавачите за работниците на кои основната плата, ќе се исплати **до нивото на бруто плата во износ од:**

26.422,00 денари

2.2. Услови за обезбедување на финансиска помош

Согласно член 4-б од Законот, финансиската помош од член 4-а од Законот, се обезбедува на работодавачот, доколку ги исполнува следните услови:

Деловни Информации 2/2022

- Работодавачот да не е ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување или данок на личен доход за вработеното лице од член 4-а став (1) од Законот;
- Работодавачот да има статус на активен обврзник, односно да не е во постапка на стечај или ликвидација или постапка на бришење согласно членовите 477, 477-а, 552-а и 552-б од Законот за трговските друштва;
- Работодавачот да ги има подмирено обврските по основ на плата, придонеси од задолжително социјално осигурување и даноци, заклучно со последниот ден од месецот за кој се обезбедува финансиската помош.

НАПОМЕНА: Финансиската помош од член 4-а од Законот, се остварува по исплатата на платата за месецот за кој се обезбедува финансиската помош.
--

2.3. Неможност за добивање на финансиска помош

Согласно член 4-е од законот, Финансиска помош согласно со одредбите од законот, **не може да оствари:**

- ❖ **Обврзник кој користи субвенционирање** на придонеси од задолжително социјално осигурување за работници, согласно со Законот за субвенционирање на придонесите од задолжително социјално осигурување поради зголемување на плата („Службен весник на РС Македонија“ 239/19) за **СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ од 600 до 6.000,00 денари и**
- ❖ **Обврзник кој користи мерка за субвенција на плата преку Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување за работници, за периодот додека ја користи мерката.**

2.4. Опфат на плата и часови

Пресметка на износ на исплатената нето плата на работникот, исплатена за период од март до декември 2022 година, се врши за сите категории на вработени лица.

Деловни Информации 2/2022

Пресметката на износ на исплатената месечна нето плата од март до декември 2022 година, се врши за лицата кои биле во работен однос кај работодавачот во месец февруари 2022 година за вкупниот број на одработени часови (**ефективни часови и надоместок на боледување на товар на работодавач**), како и за ново вработените лица, во месецот за кој се бара финансиска помош.

Висината на платата на работникот кој работи со скратено работно време, се пресметува сразмерно со бројот на остварените работни часови.

Во просечниот износ на исплатената месечна нето плата за работникот, не се пресметува додатокот на плата за прекувремена работа.

2.5. Барање за финансиска помош

Барањето за обезбедување на финансиската помош работодавачите го изразуваат преку пополнување на шифра во пресметките за плата за вработеното лице, за кое бараат финансиска помош.

За барање за користење на финансиска помош, **се внесува шифра 405 во полето 3.23** од клиентскиот софтвер (преземи нова верзија <http://ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/81>).

2.6. Усогласување со МПИН пресметката

Согласно член 4-в од Законот, работодавачот во Месечната пресметка за интегрирана наплата што ја поднесува до Управата за јавни приходи, согласно Закон за придонеси од задолжително социјално осигурување, **ги означува вработените лица**, за кои бара обезбедување на финансиска помош.

Заради вршење на исплата на финансиската помош, Управата за јавни приходи обработените податоци ги доставува до Министерството за труд и социјална политика, **во рок од 30 дена по истекот на месецот за кој се бара исплата на финансиска помош**.

НАПОМЕНА: Финансиската помош, се исплатува преку Министерството за труд и социјална политика.

Деловни Информации 2/2022

НАПОМЕНА: Министерот за труд и социјална политика, во согласност со министерот за финансии, го пропишува начинот на обезбедување на финансиската помош од член 4-а од Законот.

Од страна на Управата за јавни приходи, по приемот и обработката на податоците од член 2 од правилникот, **се врши контрола на исполнетоста на условите** од член 4-б ставови (1) и (2) и условите од член 4е од Законот, а преку Декларацијата за прием, се известува работодавачот дека ги исполнува условите, односно се предупредува работодавачот дека не ги исполнува условите.

Доколку Управата за јавни приходи, го известила работодавачот дека ги исполнува условите од член 4-б ставови (1) и (2) и условите од член 4-е од Законот, во рокот утврден во член 4-в став (2) од Законот, **до Министерството за труд и социјална политика, се доставуваат податоците, кои се однесуваат:**

а) На работодавачот:

- назив и седиште на обврзникот за пресметка и уплата;
- единствен даночен број;
- година и месец;
- фолио број;
- деловна банка и
- трансакциска сметка;

б) На вработениот:

- ЕМБГ;
- ознака за вработениот за обезбедување финансиска помош (шифра 405);
- бруто-основица (бруто плата);
- нето-основица (нето плата);
- вкупен износ на придонеси и ДЛД;
- износ на нето зголемена плата за финансиска помош;
- износ на финансиска помош.

Деловни Информации 2/2022

По добивањето на податоците од член 4 од Правилникот, од страна на Министерството за труд и социјална политика се врши електронска обработка на истите и се креира налог за исплата на финансиска помош на работодавачите за исплата на разликата од придонесите на нето зголемената минимална плата.

Од страна на работодавачот за секоја промена на деловната трансакциска сметка на која прима прилив по основ на финансиска помош за исплата на разликата од придонесите на нето зголемената минимална плата, се доставува писмено барање потпишано од управителот на работодавачот, до Министерството за труд и социјална политика за промена на сметката, во кое треба да бидат содржани следните податоци:

- Назив на фирма;
- ЕДБ;
- матичен број на фирма;
- датум на промена на сметката;
- копија од новата трансакциска сметка и
- контакт телефон.

Во случај од член 4-д став (2) од Законот, (кој се однесува за неисполнување на условите за добивање на финансиска помош), добиената финансиска помош за исплата на разликата од придонесите на нето зголемената минимална плата, работодавачот ја враќа на преодна сметка 889 на Министерството за труд и социјална политика.

2.7. Услов на работодавачот за добивање на финансиска помош

Согласно член 4-д од Законот, работодавачот кој ќе добие финансиска помош, согласно одредбите од Законот, е должен да го задржи на работа, работникот за кој добива финансиска помош, најмалку една година по завршување на периодот на добивање на финансиската помош.

Работодавачот кој нема да го исполни условот, должен е да ги врати средствата во износ на добиената финансиска помош согласно Законот, во рок од 30 дена од денот на

Деловни Информации 2/2022

одјавувањето на работникот за кој добивал финансиска помош, освен во случај на остварување на право на пензија, престанок на работниот однос по вина или волја на работникот и смрт на работникот.

НАПОМЕНА: Управата за јавни приходи врши контрола во остварувањето и користењето на финансиската помош од член 4-а од Законот.

НАПОМЕНА: Сите работодавачи кои ја исплатиле платата за месец 03/2022 година, а не побарале обезбедување на финансиска помош истото може да го сторат со поднесување на исправка (103), само за вработените лица за кои бараат обезбедување на финансиска помош. Барање за финансиска поддршка може да се поднесе само од работодавачи – правно лице или самостоен вршител на дејност, во конечна пресметка или во исправка на пресметката, односно не се опфатени аконтативни пресметки.

2.8. Користење на едно од двете мерки за субвенционирање

Работодавачите кои се засегнати од зголемувањето на минималната нето плата, а со оглед на паралелната можност, имаат право на следниот избор:

- **да користат субвенционирање на социјалните придонеси согласно со Законот за субвенционирање на придонесите од задолжително социјално осигурување поради зголемување на плата за зголемените НЕТО плати за износ од 600 до 6.000 денари месечно по работник.**

Ова право на субвенционирање на социјалните придонеси, може да се користи заклучно со исплатата на платата за месец октомври 2022 година.

- **да користат финансиска помош за делот на социјалните придонеси на разликата од зголемената минимална плата, согласно со најновите измени и дополнувања на Законот за минималната плата.**

Деловни Информации 2/2022

Ова право на финансиска помош може да се користи за платите за периодот **Март-Декември 2022 година**.

Со оглед дека користењето на овие две форми на субвенционирање (финансиска помош) се исклучуваат една со друга, **работодавачите имаат право на избор за користење на една од мерките на државна помош**, со тоа што после престанувањето на користењето на субвенционирањето на социјалните придонеси работодавачите **можат за месеците ноември и декември 2022 година, да ја користат мерката финансиска помош** согласно со најновите измени и дополнувања на Законот за минималната плата, објавени во ("Службен весник на РСМ" 41/2022).

Напоменуваме дека со Законот за субвенционирањето на социјалните придонеси,

а) државата субвенционира од 259 денари до максимум 2.593 денари социјални придонеси месечно по работник, за разлика од

б) финансиската помош која согласно со најновите измени и дополнувања на Законот за минимална плата изнесува 1.197 денари месечно по работник.

5. ПРЕСМЕТКА НА МИНИМАЛНА ПЛАТА

5.1. Пресметка на минимална плата за период (АПРИЛ/2021 до ФЕВРУАРИ/2022 година) во висина од 22.146,00 денари во БРУТО износ

1. БРУТО ПЛАТА	22.146,00
2. Придонес за ПИО осигурување (1 x 18,8%)	4.163,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.661,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	266,00
5. Придонес за дополнително здр.осигур.(1 x 0,5%)	111,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	6.201,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	15.945,00
8. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
9. Основица за данок на доход (7– 8)	7.157,00
10. Данок на доход од 10% (10 x 10%)	716,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 -6 - 10)	15.229,00

Деловни Информации 2/2022

5.1. Пресметка на минимална плата за период
(МАРТ/2022 до ДЕКЕМВРИ/2022 година) во висина
од 26.422,00 денари во БРУТО износ

1. БРУТО ПЛАТА	26.422,00
2. Придонес за ПИО осигурување (1 x 18,80%)	4.967,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.982,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	317,00
5. Придонес за дополнително здр.осигур.(1 x 0,5%)	132,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	7.398,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	19.024,00
8. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
9. Основица за данок на доход (7– 8)	10.236,00
10. Данок на доход од 10% (10 x 10%)	1.024,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 -6 - 10)	18.000,00

ФИНАНСИСКА ПОМОШ

Износот на Финансиска помош за исплата на разликата од придонесите на нето зголемена минимална плата изнесува: **1.197,00 денари**, и истата ќе се исплатува од Буџетот на РС Македонија во периодот **од МАРТ до Декември/2022 година**.

Рекапитулар:

Р.бр.	ОПИС	Постојана Минимална плата	Нова Минимална плата	Зголемување
1.	Бруто плата	22.146	26.422	4.276
2.	Придонеси	6.201	7.398	1.197
3.	Данок на доход	716	1.024	308
4.	Нето плата	15.229	18.000	2.771

Книжење:

420 – Плата и надоместоци од плата	26.422,00	
2400 – Обврска за нето плати		26.422,00
- (вкalkулирана бруто плата),		

Деловни Информации 2/2022

2400 – Обврски за нето плати	26.422,00	
2430 – Обврска за нето плата		18.000,00
2340 – Данок на доход		1.024,00
2347 – Придонеси од плата		7.398,00
<i>- (за пресметана плата, даноци и придонеси),</i>		
2430 – Обврски за нето плата	18.000,00	
2340 – Данок на доход	1.024,00	
2347 – Придонеси од плата	7.398,00	
1000 – Трансакциска сметка		18.000,00
<i>- (исплаќана бруто плата).</i>		

5.3. Пополнување на образецот МПИН

Работодавачите кои ќе исплатат основна плата до нивото на **Бруто платата во износ од 26.422,00 денари**, и кои ги исполнуваат условите за финансиска помош, во Месечната пресметка за Интегрирана наплата (**Образец МПИН**) во поле **3.23** - Ознака на надлежен орган обврзник за пресметка и уплата на придонес, потребно е да внесат шифра:

Поле 3.0. до Поле 3.4. се пополнуваат општи податоци на осигуреникот;

Поле 3.5 – Стаж во денови	31
Поле 3.6 – Ефективна работа - часови МАРТ	184
Поле 3.7 – Износ на ефективна работа	18.000
Поле 3.8 – Часови на боледување	/
Поле 3.14 – Бруто плата вкупен износ	26.422
Поле 3.15 – Придонес за ПИО	4.967
Поле 3.16 – Доплата за придонес за ПИО	/
Поле 3.40 – Придонес за здравство	1.982
Поле 3.41 – Доплата на прид. за здравство.	/
Поле 3.42 – Придонес за допол.здрав.осиг.	132
Поле 3.43 – Доплата на прид. за допол. здр	0

Деловни Информации 2/2022

Поле 3.44 – Придонес за вработување	317
Поле 3.45 – Доплата на придонес за вработување	0
Поле 3.46 – Данок на доход	1.024
Поле 3.17 – Шифра за вид на стаж на осигурување	0050
Поле 3.23 – Ознака на надлежен орган обврзник за пресметка и уплата на придонес	
Поле 3.30 – Број на пријава/одјава од задолжително социјално осигурување	
Поле 3.13 – Нето плата	18.000
Поле 3.31 – Ефективна нето плата	18.000

НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

дипл.економист Јулија Минковска

ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА И НАДОМЕСТОЦИ ПРИ СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ И ПРИ НАМАЛЕН ФОНД НА РАБОТНИ ДЕНОВИ ВО МЕСЕЦОТ

Работникот кој работи помалку од полно работно време, т.е. неполно работно време, има право на плаќање на работата, како и другите права од работењето, пропорционално на времето за кое што склучил договор за вработување.

ВОВЕД

Работно време е времето во кое работникот работи и ги извршува своите работи и работни задачи согласно закон, колективен договор и договорот за вработување.

Утврдувањето на работното време и условите под кои се утврдува е регулирано согласно со следните Законски прописи:

- *Законоџ за работни односи* (“Службен весник на РМ” 62/05...267/20, 151/21, 288/21),
- *Закон за придонеси од социјално осигурување* („Службен весник на РМ” 142/08...245/18; 180/19),
- *Закон за Данок на личен доход* (“Службен весник на РМ” 248/18; 275/19,85/21),

- **Правилник за начинот на пресметка и уплата на аконитациите на данокот на доход, форма и содржина и начинот на доставување и одобрување на електронска пресметка за данок и доход** ("Службен весник на РМ" 132/19)
- **Општинскиот колективен договор за приватен сектор** од областа на стопанството ("Службен весник на РМ" 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16) и други подзаконски акти.

1. СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ

Работниот однос, може да се заснова како Договор за вработување, со:

- **Полно работно време и**
- **Неполно работно време (Скратено работно време)**
- **Работно време во други случаи, наведени во Законот за работни односи.**

1.1. Договор за вработување со неполно работно време (скратено работно време)

Согласно член 48 од Законот за Работни односи (*во продолжение Законот*), Договор за вработување може да се склучи, исто така, и за работно време пократко од полното работно време (**неполно работно време**).

За неполно работно време се смета времето кое е пократко од полното работно време кај работодавачот.

Работникот кој склучил договор за вработување со неполно работно време, има договорни и други права и обврски од работниот однос како работникот кој работи полно работно време **и ги остварува ПРОПОРЦИОНАЛНО на времето, за кое што склучил договор за вработување, освен тие за кои со закон поинаку е определено.**

Работодавачот е должен во договорот за вработување со неполно работно време, **да го утврди почетокот и завршетокот на неполното дневно работно време** на работникот и да води посебна евиденција за работниците со неполно работно

Деловни Информации 2/2022

време, а за склучените договори со неполно работно време, Агенцијата за вработување на РМ, еднаш месечно го известува Државниот инспекторат за труд.

1.1.1. Забрана за прекувремена работа при скрашено работно време

Согласно член 48 став 5 од Законот, ако во договорот за вработување поинаку не е определно, работодавачот на работникот кој работи со скратено работно време, **не смее да му наложи да работи подолго од договореното работно време**, освен во случаите во врска со отстранување или спречување на последиците, во случаите на природна или друга несреќа која непосредно се очекува.

Работата во овие случаи може да трае се додека е неопходно да се спасат човечки животи, да се заштити здравјето на луѓето или да се спречи непоправлива материјална штета.

Оваа законска забрана е во согласност со целта на воведувањето на скратено работно време – потребата од процесот на работа да наложува вработување на работник со помалку од полното работно време.

Со Законот *иста така не е утврдена забраната работнички со скрашено работно време да работи ноќе*, освен ограничувањето како и за работник кој работи со полно работно време, односно ако на работникот поради ноќната работа му се влошува здравствената состојба.

1.2. Скрашено работно време со повеќе работодавачи

Согласно член 49 од Законот, работникот може да склучи договор за вработување *со неполно работно време (скрашено работно време) со повеќе работодавачи* и така да го постигне полното работно време, определено со законот.

Работникот е должен да се договори со работодавачите за работното време, начинот на користењето на годишниот одмор и другите отсуства од работа.

Работодавачите, кај кои е вработен работникот со скратено работно време, се должни на работникот да му обезбедат истовремено користење на годишниот одмор и други отсуства од работа, освен ако тоа не би им предизвикало штетни последици.

Обврските на работодавачот и работникот се составен дел на договорот за вработување со скратено работно време.

1.3. Скратено работно време во посебни случаи

Согласно член 122 од Законот, работникот кој работи помалку од полното работно време (**скратено работно време**) во согласност со прописите за пензиско и инвалидско осигурување (**инвалидност**), прописите за здравствено осигурување (**медицинска рехабилитација**), остварува права од задолжителното социјално осигурување, кога би работел со полно работно време.

Работникот, кој работи **помалку од полното работно време, има право на плаќање за работата** според стварните работни обврски, како и други права и обврски од работниот однос **како работникот кој работи полно работно време, ако со законот поинаку не е определено.**

1.4. Скратено работно време во посебни услови

Согласно член 122-а од Законот, пропишани се случаите кога на работникот **му се скратува работното време**, а тоа **е кога работникот работи на особено тешки, најорни и штејни по здравјето работи**, а чие штетно влијание врз неговото здравје, односно работна способност не може во целост да се отстрани со заштитни мерки.

Во таков случај работното време му се скратува сразмерно на штетното влијание врз неговото здравје, односно работна способност, **но не пократко од 30 часа** во работната недела, во согласност со колективен договор.

НАПОМЕНА: При остварувањето на право на плата и другите права од работен однос, скратеното работно време се смета како **ПОЛНО** работно време.

Како особено тешки, најорни и штејни по здравјето работи се сметаат:

- Особено тешка физичка работа;
- Работа под зголемен атмосферски притисок;
- Работа под зголемена бучавост; работа во вода или влага;

Деловни Информации 2/2022

- Работа изложена на јонизирачки зрачења;
- Работа со болни од заразни болести и со заразни материјали;
- Работа на хируршки интервенции во операциони сали;
- Работа во областа на психијатријата, работа со лица со најтешки пречки во психичкиот развој;
- Работа во судска медицина и патолошка анатомија;
- Работа со нагризувачки материјали;
- Работа на летачки персонал;
- Балетски изведби;
- Музичари на дувачки инструменти, играорци и оперски солисти;
- Работа во близина на напон или под напон и работа на височина или длабочина.

ОДОБРЕНИЕ ЗА РАБОТА СО СКРАТЕНО РАБОТНО време дава министерот надлежен за работите од областа на трудот, **врз основа на претходно прибавено мислење од здравствена установа**, која врши дејност медицина на трудот и **мислење од инспекција на трудот**.

Барање за покренување на постапка за добивање на одобрение за работа со скратено работно време, може да поднесе работникот или синдикалната организација **до работодавачот**.

Здравствената установа, која врши дејност медицина на трудот и инспекцијата на трудот, **мислењето го доставуваат врз основа на претходно изготвен и доставен елаборат од работодавачот**.

НАПОМЕНА: Барање за добивање одобрение за работа со скратено работно време, поднесува работодавачот до министерството надлежно за работите од областа на трудот.

Кон барањето за добивање одобрение **работодавачот доставува мислење од здравствена установа** која врши дејност медицина на трудот и мислење од инспекција на трудот.

Доколку инспекцијата на трудот утврди дека постојат условите, со **РЕШЕНИЕ ќе му нареди на работодавачот да покрене постапка за утврдување на скратено работно време**.

Работникот не смее да работи на тие работи прекувремено, ниту може да се вработи кај друг работодавач на истите работи, за времето за кое работи со скратено работно време.

Од оваа законска одредба не произлегува забрана за склучување на договор за вработување за дополнителна работа, ако работникот има претходно склучено договори со скратено работно време, кај два или повеќе работодавачи со вкупно работно време од 40 часа неделно (**полно работно време**).

Одредбата на Законот ограничува дека вкупното работно време на работникот, може да изнесува покрај полното работно време (**40 часа неделно**), уште 10 часови неделно или **вкупно 50 часови неделно**.

1.5. Скратено работно време на родител на дете со развојни проблеми и посебни образовни потреби

Согласно член 169 од Законот еден од родителите на дете со развојни проблеми и посебни образовни потреби, **има право да работи со половина од полното работно време**, ако двајцата родители се во работен однос или ако родителот е самохран, врз основа на наод од надлежна лекарска комисија, ако детето не е сместено во установа за социјално-здравствено згрижување.

Во овој случај, скратеното работно време се смета како ПОЛНО РАБОТНО ВРЕМЕ, а правото на надомест на плата се исплатува според прописите за социјална заштита.

Согласно Законот за Социјална заштита ("Службен весник на Република Македонија" 79/09 ... 163/21), **правото на надоместок на плата за скратено работно време, поради нека на детето со попреченост и најтешки облици на хронични заболувања**, утврдено со Законот за работните односи, родителот го остварува во центарот за социјална заштита, без оглед на возраста на детето.

Висината на надоместокот на плата, **изнесува 50%** од просечната нето плата за полно работно време на родителот, исплатена во претходната година, **односно 100%** од просечната нето плата за скратено работно време исплатена во претходната година, **но најмногу до 50%** од просечната нето плата во РС Македонија за претходната година, објавена од Државниот завод за статистика, која изнесува:

Деловни Информации 2/2022

13.591,00 (27.182,00 x 50%)

По исклучок, за родител кој се вработил и остварил право за скратено работно време во тековната година, висината на надоместокот на плата **изнесува 100%** од просечната нето плата за скратено работно време, исплатена во тековната година, **но најмногу до 50%** од просечната нето плата во РС Македонија за претходната година, објавена од Државниот завод за статистика **и изнесува: 13.591,00 денари.**

Придонесите за задолжително социјално осигурување за висината на надоместокот, **се пресметуваат и плаќаат согласно со Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување.**

Начинот за остварување на правото на надоместок на плата за скратено работно време, образецот на барањето и документацијата за остварување на правото, го пропишува министерот.

2. ПРАВО НА ПЛАТА, ДОДАТОЦИ И НАДОМЕСТИ ОД ПЛАТА ПРИ СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ

2.1. Право на плата

На работникот вработен со скратено работно време му следува плата, **сразмерно на времето** за кое склучил договор за вработување и чија висина може да биде уредена со Закон, Колективен договор и Договор за вработување.

Правата на работникот, кој работи со скратено работно време за плаќање на работата, **се исти како и кај работникот кој работи со полно работно време**, меѓутоа разликата е во тоа што истиот има право на плата **во износ кој е пропорционален на времето** за коешто е склучен договорот за вработување.

Висината на платата се определува согласно член 105 став 3 од Законот, а имајќи во предвид дека платата е составена од:

- ♦ **Основна плата;**
- ♦ **Дел од плата за работна успешност;**
- ♦ **Додатоци за плата.**

Деловни Информации 2/2022

На работникот кој работи со скратено работно време, висината на платаа ќе му се определува согласно овие законски прописи, не запоставувајќи ја должноста на работодавачот за почитување на најнискиот износ на платата определен со колективен договор, кој го обврзува работодавачот.

Во поглед на правото на надоместоците од плата, **постои разлика во уплатата на одделни надоместоци** што му припаѓаат на работникот, кој работи со скратено работно време и работникот кој работи со полно работно време.

Според тоа, а согласно член 48 став 3 од Законот, работникот кој склучил договор за вработување со скратено работно време, *има договорени и други права и обврски од работниот однос, како работниот кој работи со полно работно време* и ги остварува пропорционално на времето, за кое што го склучил договорот за вработување, освен тие за кои со Закон поинаку е определено.

2.2. Право на додатоци на плата

Додатоците на плата кои согласно член 106 од Законот се определуваат за посебни услови за работа (*работа во смени, ноќна работа, работа во недела, празник, продолжена работа*), а чија висина се уредува колективен договор, на работникот кој работи со скратено работно време *му се исплатуваат согласно одработените часови под тие услови*.

2.3. Надоместоци на плата

Согласно член 112 став 1 точка 6 од Законот, надоместоците на плата (*за време на платено отсуство, годишен одмор, привремена сиреченост за работа поради болест, во случај на прекин на работниот процес од причини на работодавачот*) на работник кој работи со скратено работно време, **му се исплатуваат согласно утврдената основица**.

Имајќи во предвид дека платата која ја остварува работникот, кој работи со скратено работно време е пропорционална на работното време за кое засновал работен однос (*и секако е помала од онаа на работник кој работи со полно работно време, на исто вреднувано работно место*), произлегува дека **и надоместоците на платата на кои има право, фактички се пропорционални со должината на неговото работно време**.

Деловни Информации 2/2022

2.4. Надомест на трошоците поврзани со работата

Согласно член 113 од Законот, работникот кој работи со скратено работно време, има право на надомест на трошоците поврзани со работата и тоа:

- ◆ Службено патување;
- ◆ Теренски додаток;
- ◆ Користење на приватен автомобил за службени цели;
- ◆ Одвоен живот од семејството;
- ◆ Смрт на работник и на член на неговото потесно семејство;
- ◆ Отпремнина при одење во пензија;
- ◆ Јубилејни награди.

Во однос на горе наведените надоместоци, **истите се еднакви на надоместоците, како и кај работниците кои работат со полно работно време**, бидејќи се поврзани со фактички трошок поврзан со работата, кој не зависи од должината на работното време.

2.5. Право на одмори и остварувања, при скратено работно време

Согласно член 132 од Законот, работникот има право на: **пауза во текот на работниот ден во траење од 15 минути, меѓутоа само доколку е вработен со работно време од најмалку 4 (четири) часа дневно.**

Согласно член 48 од Законот, работникот кој работи со скратено работно време има право на годишен одмор **од најмалку 10 работни дена.**

НАПОМЕНА: Работникот стекнува право на годишен одмор кога ќе оствари непрекината работа од шест месеци, без оглед дали има склучено договор за вработување со полно или скратено работно време.

Исплатата на регресот на годишен одмор е поврзана со правото на користење на годишен одмор и на овие работници им следува во зависност од должината на годишниот одмор, а најмалку во висина на половина од износот определен за работа со полно работно време, бидејќи загарантираното право

Деловни Информации 2/2022

на годишен одмор за работници кои работат со скратено работно време е десет дена (*односно половина од годишниот одмор, што им следува на работниците кои работат со полно работно време*).

2.6. Други права и обврски од работен однос

Работникот кој работи со скратено работно време има право на платен одмор, неплатено отсуство, отсуство поради празнување, право на образование, дошколување и оспособување, право на безбедносни услови за работа, но истовремено и обврски за кој се исти како и за работниците со полно работно време (*да ги извршува работните задачи совесно, да не ја крши работната дисциплина и ред, пропишани од страна на работодавачот*).

3. ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТИ ПРИ СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ

Согласно член 14 став 1 точка 2 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **ОСНОВИЦА** за пресметка и плаќање на придонесите претставува:

- Плата за работа со скратено работно време, односно за часовите поминати на работа и дополнителни примања од работен однос, утврден во Законот кој ги уредува работните односи, колективен договор и договор за вработување, за работник кој работи со скратено работно време.

ПРИМЕР: за пресметка на плата на работник со скратено работно време за месец ФЕВРУАРИ/2022 година
(за 4 часа)

Просечна исплатена месечна бруто плата за 2022г.	43.509,00
Најниска основица за даноци и придонеси (50% од просечна бруто плата (43.509))	21.755,00
Вкупно раб. денови во февруари/2022	20
Најниска основица за даноци и придонеси со скратено раб. време (21.755 x ½)	10.878,00

Деловни Информации 2/2022

Основна месечна бруто плата на работникот за Февруари/2022	23.500,00
Основна месечна бруто плата на работникот за скратено работно време (23.500 x ½)	11.750,00
Даночно намалување за 2022 г.	8.788,00
Даночно намалување со скратено работно време (8.788 x ½)	4.394,00

Пресметка на плата за месец ФЕВРУАРИ/2022 на работник со скратено работно време

1) Бруто плата	11.750,00
2) Придонес за ПИО (18,8%)	2.209,00
3) Придонес за здравство (7,5%)	881,00
4) Придонес за вработување (1,2%)	141,00
5) Придонес за проф.заболување (0,5%)	59,00
6) Вкупно придонеси (2+3+4+5)	3.290,00
7) Намалување на бруто плата (1-6)	8.460,00
8) Даночно намалување за скр. раб. вр.	4.066,00
9) Основа за данок (7-8)	4.394,00
10) Данок на доход (9 x 10%)	439,00
11) Нето плата (1-6-10)	8.021,00

Книжење:

420 – Бруто плати и надоместоци на плати-	11.750,00
240 -Обврски за плати и надомести на плати	11.750,00

- вкалкуирани ѓлаќи за месец февруари;

240 - Обврски за плати и надомести на плати	11.750,00
2430 - Нето плата	8.021,00
2340 - Данок на доход	439,00
2343 - Придонес за ПИО	2.209,00
2344 - Придонес за здравство	881,00
2345 - Придонес за вработување	141,00
2344 -1Придонес за проф. заболување	59,00
- за пресметка на ѓлаќа даноци и придонеси;	

Деловни Информации 2/2022

2430 - Нето плата	8.021,00
2340 - Данок на доход	439,00
2343 - Придонес за ПИОМ	2.209,00
2344 - Придонес за здравство	881,00
2345 - Придонес за вработување	141,00
23441 - Придонес за проф. Заболување	59,00
1000 - Трансакциска сметка	11.750,00
<i>- за исплати на плати, даноци и придонеси;</i>	

**ПОПОЛНУВАЊЕ НА МПИН – ПРИЈАВА ПРИ ПРЕСМЕТКА
НА ПЛАТА ЗА СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ**

Врз основа на наведените податоци во примерот се
поплнува МПИН – Образецот на следниот начин:

ПОЛЕ ОД МПИН ПРИЈАВА	ПОДАТОЦИ
Поле 1.1 - Месец за кој се пресметува	02
Поле 1.2. – Година за која се пресметува	2022
Поле 1.3. – Вид на обврска	101
Поле 1.4. – Вид на обврзник	110
Поле 3.0. до поле 3.4.	општи податоци
Поле 3.5 - Стаж во денови –	28
Поле 3.6.- Ефективна работа - часови	80
Поле 3.7.- Износ на ефективна работа	8.021
Поле 3.14 - Плата вкупен износ	11.750
Поле 3.15 - Придонес за ПИО	2.209
Поле 3.16 - Доплата на придонес за ПИО	/
Поле 3.40 - Придонес за задолжително здравствено осигурување	881
Поле 3.41 - Доплата на придонес за здравствено осигурување	/
Поле 3.42 - Придонес за дополнително здравствено осигурување	59
Поле 3.43 – Доплата на придонес за дополнително здравствено осигурување	/
Поле 3.44 – Придонес за вработување	141
Поле 3.45 – Доплата на придонес за вработување	/
Поле 3.46 – Данок на доход	439

Деловни Информации 2/2022

Поле 3.17 – Шифра за стаж на осигурување	0047
Поле 3.30 - Број на Пријава/Одјава од задолжително социјално осигурување	Број на Договор на Обврзникот
Поле 3.13 – Нето плата	8.021
Поле 3.31 – Ефективна нето плата	8.021
Поле 3.32 – Број на трансакциска сметка	Се поополнува бр. на транс.с/ка

4. ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА ЗА ПОМАЛ БРОЈ НА РАБОТНИ ДЕНОВИ ВО МЕСЕЦОТ

Кога исплатата на платата, надоместоците на плата од работен однос, исплатата по основ на деловна успешност или пензија, **се врши два или повеќе пати** за соодветниот месец, исплатувачот на секоја поединечна исплата пресметува аконтација на данокот, без да врши намалување на даночната основа за износот на личното ослободување.

Со последната аконтација за месецот, исплатувачот ќе изготви конечна пресметка на данокот на збирот на сите исплати, согласно начините за пресметување на данокот, утврдени со Упатството со примена на пропишана стапка.

Вкупната даночна обврска, исплатувачот ќе ја утврди како разлика на пресметаниот данок со конечната пресметка и платениот данок, за секоја претходно извршена поединечна исплата за месецот.

Кога исплатата на платата и надоместоците на плата од работен однос за месецот е помала од месечното лично ослободување, утврдено согласно законот, во тој случај месечното лично ослободување, **се утврдува до висината на бруто примањето.**

Деловни Информации 2/2022

П р и м е р

за пресметка на плата за 17 работни дена за
месец ФЕВРУАРИ/2022 година

- Просечна исплатена месечна бруто плата за 2022	43.509,00
- Најниска бруто основица за даноци и придонеси (50% од просечна бруто плата (43.509,00))	21.755,00
- Вкупно раб. денови во ФЕВРУАРИ/2022	20
- Просечна исплатена месечна бруто плата (<i>и́лайи за 17 раб. д. (43.509 : 22 x 17)</i>)	36.983,00
- Најниска бруто основица за даноци и придонеси (<i>за 17 раб. дена (21.755 : 20 x 17)</i>)	18.492,00
- Просечна месечна бруто плата на работникот за месец ФЕВРУАРИ/2022	22.000,00
- Просечна месечна бруто плата на работникот (<i>за 17 раб д. (22.000 : 20 x 17)</i>)	18.700,00
- Даночно намалување за 2022	8.788,00
- Даночно намалување за 17 работни денови (<i>8.788 : 20 x 17</i>)	7.470,00

**Пресметка на плата за месец ФЕВРУАРИ/2022
за 17 работни дена**

1) Бруто плата	18.700,00
2) Придонес за ПИО (18,8%)	3.515,00
3) Придонес за здравство (7,5%)	1.403,00
4) Придонес за вработување (1,2%)	224,00
5) Придонес за проф.заболување (0,5%)	94,00
6) Вкупно придонеси (2+3+4+5)	5.236,00
7) Намалување на бруто плата (1-6)	13.464,00
8) Лично ослободување	7.470,00
9) Основа за данок (7 – 8)	5.994,00
10) Данок на доход (9 x 10%)	599,00
11) Нето плата (1–6-10)	12.865,00

Книжење:

420 – Бруто плати и надоместоци на плати	18.700,00
240 Обврски за плати и надомести на плати	18.700,00
<i>-вкalkулирани и́лайи за месец февруари;</i>	

Деловни Информации 2/2022

240 - Обврски за плати и надомести за плати 18.700,00
2430 - Нето плата 12.865,00
2340 - Данок на доход 599,00
2343 - Придонес за ПИО 3.515,00
2344 - Придонес за здравство 1.403,00
2345 - Придонес за вработување 224,00
23441 - Придонес за проф.заболување 94,00
-за пресметка на илјада даноци и придонеси;

2430 - Нето плата 12.865,00
2340 - Данок на доход 599,00
2343 - Придонес за ПИОМ 3.515,00
2344 - Придонес за здравство 1.403,00
2345 - Придонес за вработување 224,00
23441 - Придонес за проф.заболување 94,00
1000 - Трансакциска сметка 18.700,00
-за исплата на илјада, даноци и придонеси;

6. ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СКРАТЕНО РАБОТНО ВРЕМЕ

Врз основа на член 28 од Законот за работни односи
("Службен весник на РМ" 62/05....27/16; 288/21) работодавачот
_____ со седиште во _____
на ул. _____ бр. _____ и ЕМБС _____ општина
_____ и работникот _____ од _____ ул.
_____ со л.к.бр. _____ и ЕМБГ
_____ општина _____ на ден
_____ година, го склучија следниот.

ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ (со неполно работно време)

Член 1

Со овој договор се уредуваат правата, обврските и одговорностите од работниот однос, помеѓу работодавачот и работникот.

Работникот засновува работен однос на _____
време на ден _____ година.

Деловни Информации 2/2022

Член 2

Работниот однос работникот го заснова за работа на работно место _____.

Член 3

Работникот заснова работен однос со полно / неполно работно време во траење од ____ часа неделно. Работното време на работникот е од понеделник до _____ од _____ до _____ часот.

Член 4

Работодавачот му ги доверува на работникот, а работникот го прифаќа извршувањето на работите и работните задачи на работното место од член 2 на овој договор.

Член 5

Работникот ги прифаќа обврските што произлегуваат од Законот за работни односи и другите позитивни законски прописи, колективниот договор, Статутот и другите акти на Работодавачот, а особено:

- *работите да ги обавува совесно, благовремено и квалитетно, а средствата за работа да ги користи совесно, целесобразно и одговорно, при што да остварува позитивни резултати во работењето,*
- *да се придржува кон утврденото работно време и утврдените мерки за безбедност и здравје при работа,*
- *да ги почитува општите и посебните акти, наредби, напатствија и одлуки на Работодавачот, непосредниот раководител и органите на управување,*
- *правилно и совесно да се однесува према странките и останатите работници и со своето однесување да го чува угледот на Работодавачот и да ја чува деловната и професионална тајна.*

Член 6

Работодавачот ги прифаќа обврските што произлегуваат од Законот за работни односи, другите позитивни законски прописи, колективниот договор, Статутот и другите општи и поединечни акти, а особено:

- *работникот да го распореди на работно место за кое е избран,*

Деловни Информации 2/2022

- да му ги обезбеди потребните услови за успешно извршување на преземените работни задачи,
- да го почитува пропишаното работно време, одмори и отсуства од работен однос, пропишаните ср-едства за заштита при работа и други услови и права во согласност со Законот и колективниот договор,
- да му обезбеди редовна месечна исплата на месечната **нето плата во износ од** _____ денари и исплата на другите додатоци, надоместоци и примања во согласност со законот, колективниот договор и своите акти,
- да му обезбеди учество во распределбата на добивката – дивидендата, во зависност од остварените резултати во работењето.

Член 7

Во случај на потреба, работникот е согласен да биде распореден на секое работно место, кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка.

Член 8

Овој договор може да се раскине со спогодба на странките и пред истекот на времето за кое е склучен, со едностран отказ од работникот или работодавачот, во согласност со Законот за работни односи, колективниот договор и актите на Работодавачот.

Член 9

Договорот е склучен во 3 (три) исти примероци од кои еден за работникот, а останатите за Работодавачот.

Работодавач,

Работник,

НЕСТОПАНСТВО

м-р Маџдица Косијадинова

УСЛОВИ И НАЧИН НА ВРШЕЊЕ НА ВОЛОНТЕРСКА РАБОТА

Правата и обврските на волонтерите и организаторот на волонтерството, договорот за волонтерството и евиденцијата на волонтерската работа, се регулирани согласно Законот за работни односи ("Службен весник на РСМ" 62/05...288/21), Законот за волонтерство ("Службен весник на РМ" 85/07; 161/08; 147/15; 124/19; 103/22) и Правилникот за начинот на водење и евиденција на волонтерската работа ("Службен весник на РМ" 128/07).

ВОВЕД

Волонтерството претставува активност од интерес за Република Македонија, која придонесува за подобрување на квалитетот на животот со активно вклучување на луѓето во општествениот живот, како и за развој на хумано и рамноправно демократско општество.

Под волонтерство се подразбира и доброволно давање на лични услуги, знаења и вештини и /или вршење на други активности во корист на други лица, органи, организации и други институции, без надоместок.

Со законот не се ограничува можноста да се даваат волонтерски услуги, кои се од непостојана или случајна природа на доброволна основа, без надоместок.

Под волонтерство, не се подразбира вршење на волонтерски стаж, согласно со Законот за работните односи.

Согласно член 3 од Законот за волонтерство (**во продолжение – Законот**) волонтер е физичко лице кое дава услуги, вештини и знаења во корист на други лица, органи, организации и други институции, на доброволна основа и без финансиска или друга лична добивка.

Волонтер може да биде домашно и странско физичко лице.

Согласно член 7 од Законот државјанин на РМ може да волонтира во други држави, согласно со прописите на државата во која волонтира и ратификуваните меѓународни договори.

За таа цел, а во согласност со *Правилникот за начинот, начинот и евиденцијата за издавање на согласност за волонтирање на странско лице* (“Службен весник на РМ” 128/07), организаторот на волонтерската работа до Министерството за труд и социјална политика, доставува Барање за издавање **согласност за волонтирање** на странско лице.

Кон барањето за издавање на согласност, се доставуваат следниве документи:

- ◆ Договор за волонтирање;
- ◆ Програма за волонтирање;
- ◆ Документ, со кој се докажува идентитет на странецот;
- ◆ Изјава дека не е казнуван за прекршок;
- ◆ Копија од упис во Централниот регистар на РМ, односно надлежниот основен суд на организаторот на волонтерската работа и
- ◆ Висината и начинот на покривање на патните трошоци и трошоците за престој на волонтерот.

Организаторот на волонтерската работа е должен **во рок од 60 дена** од денот на издавање на согласноста да го извести Министерството за труд и социјална политика за почетокот на волонтирање на странското лице.

1.1. Малолетно лице - волонтер

Волонтер може да биде и малолетно лице со писмена согласност од неговите родители или старатели.

Деловни Информации 2/2022

Договор за волонтирање со малолетни лица може да се склучи само со писмена согласност од неговите родители или старатели.

Согласно одредбите на членовите 172, 173, 174, 175 и 176 од Законот за работни односи, *кои се однесуваат за заштитата на лицата, кои не наполниле 18 години, соодветно се применуваат на малолетни лица кои волонтираат.*

Имено, според овие членови работното време на работникот кој сеуште не наполнил 18 години возраст, не смее да биде подолго од осум часа дневно и 40 часа неделно, а доколку работи најмалку четири и пол часа дневно има право на пауза за време на работното време, од најмалку 30 минути. Работник кој се уште не наполнил 18 години возраст има право на одмор меѓу два дена во траење од најмалку 24 последователни часа, како и право на годишен одмор зголемен за седум работни дена. *Работник кој не наполнил 18 години возраст не смее да работи ноќе меѓу 22,00 и 6,00 часот наредниот ден.*

По исклучок во случај на виша сила, кога работата мора да биде извршена, а полнолетните работници со возраст под 18 години мора да работат ноќе, при што имаат право на одмор во наредните три дена.

2. ОРГАНИЗАТОРИ НА ВОЛОНТЕРСКА РАБОТА

Согласно член 6 од Законот, организатори на волонтерска работа можат да бидат:

- Здружение на граѓани и фондација,
- Верска заедница и религиозна група,
- Јавна установа,
- Орган на државна власт, и
- Единица на локална самоуправа и градот Скопје.

Организаторот на волонтерската работа ја утврдува потребата од ангажирање на волонтери, видот на услугите и начинот и постапката за обезбедување на истите, врз основа на програма за волонтирање.

Деловни Информации 2/2022

Организаторот на волонтерската работа не смее волонтерот да го стави во нееднаква положба поради расата, бојата на кожата, полот возраста, здравствената состојба, односно инвалидност, религиозното, политичкото или друго убедување, националното или социјалното потекло, статусот на семејството, имотната состојба, половата насоченост или заради други лични околности.

3. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ВОЛОНТЕРОТ И ОРГАНИЗАТОРОТ НА ВОЛОНТЕРСТВОТО

3.1. Право на волонтиерише

Согласно член 10 од Законот, **Волонтерот има право:**

- ♦ Во писмена форма да го добие описот на правата и обврските, кои треба да ги исполни и да биде запознаен со условите и опасностите, поврзани за време на волонтирањето, пред започнување на волонтирањето,
- ♦ Да биде запознаен со општите акти на организаторот на услугите, односно на оние делови кои се однесуваат на волонтерските услуги, за кои е ангажиран,
- ♦ Да користи средства за заштита при работа, согласно со прописите за заштита при работа,
- ♦ На обука, доколку истата е потребна за обезбедување на услугата која е предмет на договорот,
- ♦ На отсуство за време на волонтирањето, ако за тоа постојат оправдани причини,
- ♦ На дневен одмор,
- ♦ Да биде консултиран и информиран при одлучување за начинот на давање на услугите;
- ♦ Надоместок на однапред договорените трошоци поврзани со волонтерството (трошоци за храна, трошоци за превоз до и од местото на волонтирањето, трошоци за службени патувања и трошоци за обука),
- ♦ На заштита на приватноста и личните податоци.

Деловни Информации 2/2022

Надоместокот на трошоците за храна и за превоз до и од место на волонтирање, се исплатува *најмногу во висина до 15% од просечната месечна плата во републиката, исплатена за претходната година*, а трошоците за службени патувања и трошоци за обука, кои се исплатуваат во иста висина, како за вработените кај организаторот на волонтерската работа.

НАПОМЕНА: Волонтерот странско физичко лице има право и на трошоци за престој, здравствено осигурување и повратни патни трошоци.

3.2. Обврски на волонтерот

Согласно член 11 од Законот, Волонтерот е должен да:

- ♦ го извести организаторот на волонтерството за болеста или други причини за неможноста за давање на услугите,
- ♦ дава услуга согласно со закон, договорот за волонтерство и општите акти на организаторот на волонтерството со кои претходно е запознаен,
- ♦ дава услуга лично и непосредно,
- ♦ учествува во обука, со цел да се обезбеди квалитетот на давањето на услугата,
- ♦ ги чува доверливите податоци, односно класифицираните информации на организаторот на волонтерската работа, со кои е запознаен пред давањето на услугата и
- ♦ го извести организаторот на волонтерската работа за штетни последици за кои е запознаен, кои можат да настанат за организаторот и за самиот себе или за трети лица. Доколку волонтерот претходно го известил организаторот за наведените штетни последици, истиот нема одговорност за направената штета.

Согласно член 12 од Законот, Волонтерот кој за време на давањето на волонтерската услуга, **намерно или од крајна небрежност** ќе предизвика штета кај организаторот на волонтерската работа, должен е да му ја надомести штетата на организаторот на волонтерската работа, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

Деловни Информации 2/2022

Организаторот на волонтерската работа е должен да му ја надомести штетата на волонтерот предизвикана за време или во врска со давање на волонтерската услуга, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

Волонтерот кој за време или во врска со давањето на волонтерската услуга ќе предизвика штета кај трети лица, должен е да ја надомести, исто така согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

3.3. Обврски на организаторот на волонтирањето

Согласно член 13 од Законот, организаторот на волонтерската работа е должен да:

- ♦ обезбеди услови за вршење на волонтерската работа согласно со Законот и договорот за волонтерска работа,
- ♦ му издаде на волонтерот волонтерска книшка за волонтерската работа и во истата да ги наведе податоците пропишани со законот,
- ♦ обезбеди материјали и средства за вршење на волонтерската работа,
- ♦ обезбеди навремена исплата на однапред договорените трошоци,
- ♦ обезбеди тајност на податоците и заштита на приватноста,
- ♦ обезбеди други услови пропишани со законот или за кои меѓусебно тие се договориле и
- ♦ обезбеди осигурување од професионални болести и повреда на работа за време на волонтирањето, согласно со прописите за пензиското и инвалидското осигурување и прописите за здравствено осигурување, доколку така е договорено.

3.4. Надоместоци на лица волонтери

Лицата волонтери, имаат право на надоместок на трошоците, поврзани со волонтерството и тоа:

Деловни Информации 2/2022

Надоместок на трошоци за храна и трошоци за превоз, до и од месото на волонтирањето, кој се исплаќува најмногу во висина до 15% од просечна исплатена бруто плата по вработен, за претходната 2021 година, која изнесува :

6.433,00 денари;

односно **15%** од просечна исплатена месечна бруто плата за 2021 година, која според Соопштението на ДЗС бр. 4.1.22 од 22.02.2022 година, изнесува:

42.887,00 денари.

Трошоците за службени патувања и трошоци за обука, кои се исплатуваат во иста висина, како и за вработените кај организаторот на волонтерската работа.

Волонтер странско физичко лице има право и на трошоци за престој, здравствено осигурување и повратни патни трошоци.

3.5. Даночен третман на надоместоците на волонтерите

Согласно член 12 точка 15 од Законот за Данок на личен доход ("Службен весник на РМ" 241/2018; 275/19; 290/20; 85/21), е пропишано дека **надоместоците на лицата волонтери се ослободува од данок на доход .**

Согласно член 9 став 1 точка 6 од Законот за Данок на добивка, ("Службен весник на РМ" 112/14...151/21), е пропишано дека надоместоците за лицата волонтери се даночно признати расходи, **односно не се оданочуваат со данок на добивка.**

4. ДОГОВОР ЗА ВОЛОНТЕРСТВО

Согласно член 14 од Законот, организаторот на волонтерската работа е должен со волонтер – домашно физичко лице, да склучи договор за волонтерство во писмена форма, **доколку волонтерската работа трае повеќе од 40 часа месечно.**

Деловни Информации 2/2022

Организаторот на волонтерската работа може да склучи договор за волонтерство и со волонтер - домашно физичко лице за волонтерска работа, која трае помалку од 40 часа месечно.

Организаторот на волонтерската работа е должен со волонтер – странско физичко лице, да склучи договор во писмена форма за волонтерство за сите волонтерски услуги.

Договорот за волонтерство, ги содржи следниве елементи:

ДОГОВОР ЗА ВОЛОНТИРАЊЕ

Склучен на ден _____ година, помеѓу:

1. (Организаторот на волонтерска работа) и

2. Име и презиме на волонтерот со ЕМБГ
_____ со адреса на живеење на ул
_____ бр. _____, место _____ (волонтер)

Член 1

Волонтерски активности кои ги врши волонтерот се предавања и разговори со програма за заштита на населението од заразни болести.

Волонтирањето се врши во времетраење од три месеци.

Член 2

Јавната здравствена установа со обврзува, за извршената услуга на волонтерот, месечно да му исплаќа надомест на трошоци за: храна, превоз до и од местото на волонтирањето и трошоци за службени патувања и за обука во иста висина како и за вработените во Јавната здравствена установа.

Член 3

Исплатата на надоместоците ќе се изврши на трансакциска сметка на волонтерот: _____.

Деловни Информации 2/2022

Член 4

Договорните страни за прашањата кои ќе произлезат од волонтерскиот однос, а кои не се уредени со Законот за волонтерство, ќе го применуваат Законот за облигациони односи.

Член 5

Договорот за волонтерство, престанува:

- со истекот на временскиот рок, за кој е склучен договорот;
- со спогодбено раскинување;
- со денот на правосилна одлука за одземање на деловна способност на волонтерот.

Член 6

Во случај на спор надлежен е судот во Скопје.

Член 7

Овој договор е изработен во **4 (четири)** истоветни примероци од кои: 2 за организаторот на волонтерската работа, а 2 за волонтерот.

Назив на организаторот на волонтерска работа

Волонтер

Име и презиме на овластеното лице

Име и презиме

5. ПРЕСМЕТКА НА НАДОМЕСТ И ПРИДОНЕС ЗА ЛИЦАТА АНГАЖИРАНИ КАКО ВОЛОНТЕРИ

Согласно член 9 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување ("Службен весник на РМ" 142/08...171/17;35/18; 247/18), **Обврзник** за плаќање на придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда е лице, кај кое повредата настанала со учество во волонтерската работа, согласно со Законот како и лица корисници на социјална помош и невработени лица, работно ангажирани за време на вршење на јавни работи.

Деловни Информации 2/2022

Согласно член 13 од Законот за придонеси, обврзник за пресметка и уплата на придонесот за инвалидност и телесно оштетување со повреда *е организаторот на волонтерската работа за лицата волонтери.*

Основица за пресметка на овој придонес е 50% од просечно исплатената месечна плата по работник во РМ објавена во Јануари во тековната година, според податоците на ДЗС и тоа во висина од:

$$43.509,00 \times 50\% = 21.755 \text{ денари.}$$

Стапката за пресметување на овој придонес, изнесува **4% од основицата.** Според тоа придонесот за инвалидност и телесно оштетување, причинето со повреда, изнесува:

$$21.755 \times 4\% = 870,00 \text{ денари.}$$

Придонесот се плаќа со пополнување на образецот МПИН, при што обврзникот за пресметка и уплата на придонесот е должен податоците да ги достави до УЈП, најдоцна до 10-ти во тековниот месец за претходниот месец на следната уплатна сметка:

843–(оштина) 149 приходна 712113; подпрограма 00.

5.1 Пример за пресметка на надомест и придонес за лица ангажирани како волонтери

Јавна здравствен установа, склучила договор со волонтер-физичко лице за вршење на волонтерски работи и тоа работа на програма за заштита на населението од заразни болести.

Согласно Договорот за волонтирање за месец ФЕВРУАРИ 2022 година на волонтерот му е исплатено:

Надомест на исхрана и трошоците за превоз до и од место на волонтирање (42.887 x 15%)	6.433,00
Придонес за инвалидност и телесно оштетување со повреда на работа или професионална болест (21.755 x 4%)	870,00
Вкупно трошоци :	7.303,00

НАПОМЕНА: Доколку договорот за волонтерство е склучен на поголем износ од пропишаниот износ од **7.303,00 денари**, на разликата се плаќа Данок на доход.

Вишокот исплатен износ, заедно со персоналниот данок се додава во Даночниот биланс како Даночно непризнат расход.

Вкупните трошоци на јавната здравствена установа за надоместок **за храна и превоз од 6.433,00 денари** и придонесот за инвалидност и телесно оштетување со повреда на работата или професионална болест од **870,00 денари** за ангажирање на лицето волонтер, изнесуваат: **7.303,00 денари**.

Книжење:

1981 - Придонес за волонтери	870,00	
1986 - Надомест за волонтери	6.433,00	
255 - Обврски за други придонеси		870,00
225 - Обврски спрема граѓани		6.433,00
<i>-(пресметка по договор за волонтерство за м. март)</i>		
4259901 - Други договорени услуги за волонтерски придонес	870,00	
4259902 - Други договорени услуги за волонтерски придонес	6.433,00	
1981 - Придонес за волонтери		870,00
1986 - Надоместок за волонтери		6.433,00
<i>-(за исплатени трошоци)</i>		
225 - Обврски спрема граѓани	6.433,00	
255 - Обврски за други придонеси	870,00	
1000 - Трансакциска сметка		7.303,00
<i>-(исплатени надоместоци по извод).</i>		

5.2 Пополнување на МПИН Пријавата за лица ангажирани како волонтери

Образецот МПИН, се пополнува посебно за вработените, посебно за лицата волонтери.

Деловни Информации 2/2022

Во МПИН пријавата за пресметка и уплата на придонесите за волонтерите, се пополнува на следниот начин:

Поле – 3.0 до поле 3.4		Податоци за осигуреник
Поле - 1.3	Вид на обврска	222
Поле - 1.4	Вид на обврзник	110
Поле – 3.5	Траење на стаж во денови	28
Поле – 3.6	Ефективна работа - часови	160
Поле – 3.7	Износ на ефективна работа	7.303
Поле – 3.14	Основица за придонеси	21.755
Поле – 3.15	Придонес за ПИОМ	8703
Поле - 3.17	Шифра за вид на осигурување	222
Поле - 3.30	Број на пријава/одјава задолж.соц. осигурување	
Поле - 3.13	Нето плата	6.433
Поле - 3.31	Нето плата по задршка	
Поле - 3.32	Број на трансакциска сметка	/

НАПОМЕНА: Образецот МПИН се пополнува посебно за вработените, посебно за лицата волонтери.

Во поле 1.3 – Вид на обврска се пополнува шифрата **222** – Придонес за лица вон работен однос (Волонтери);

Во поле 1.4 – Вид на обврзник се пополнува шифрата **110** – Обврзник правно лице.

Во поле 3.15 – Придонес за пензиско и инвалидско осигурување се внесува само придонесот за осигурување во случај на повреда на работа **по стапка од 4%**, што претставува придонес за Пензиско и инвалидско осигурување.

На основица од 50% од просечна плата 21.755,00 денари, со примена на стапка од 4% се пресметува само придонес за ПИО во износ од 870,00 денари во поле 3.15

- **Во поле 3.17 – Шифра за стаж на осигурување**, се пополнува шифрата **222** – Лице вон работен однос осигурано во случај на настанување на инвалидност и телесно оштетување.
- **Во поле 3.30 – Број на пријава/одјава** од задолжително социјално осигурување **се внесува 1**.

Деловни Информации 2/2022

Ова поле е задолжително и се пополнува број на Договор за обврзникот; (пр: Доколку обврзникот е пријавен во работен однос (М1) и во текот на месецот нема промени, во тој случај се внесува “1”).

Доколку обврзникот во текот на месецот има престанок (М2), и почеток на вработување (М1), пресметката се пополнува во два реда.

Во ПРВИОТ ред се пополнува престанокот и полето 3.30 се пополнува со шифра “1”, а во

Во ВТОРИОТ ред се внесува повторната пријава во работен однос и се внесува шифра “2”.

Во зависност од бројот на вработувања во месецот за ист обврзник, кај ист работодавач се внесува број на Договор (кај Агенцијата за привремено вработување и сезонски вработувања).

- **Износот во поле 3.7 – Износ на ефективна работа** треба да биде еднаков на износот во поле 3.13 – **Нето плата, а во полето**
- **3.31 – Ефективна нето плата** се внесува износот на надоместокот за волонтерите, што треба да се исплати.

Доколку волонтерот не работи цел месец, во тој случај се пополнуваат помалку календарски денови и часови, како и полињата:

- **3.27 – Дата на засновање на работен однос** или
- **3.28 – Дата на престанок на работен однос** и полето
- **3.29 – Шифра за промена на засновање/ престанок на работен однос.**

6. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ ЗА НЕПОЧИТУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно член 22 од Законот, Глоба во износ од 200 до 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на микро и мал работодавач - правно лице, Глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност на среден работодавач - правно лице, Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност на голем работодавач - правно лице, ако:

Деловни Информации 2/2022

- Не го извести Министерството за труд и социјална политика за почетокот на волонтирањето на странско лице (**Член 8 од Законот**);
- Го стави волонтерот во нееднаква положба поради раса, боја на кожа, пол, возраст, здравствената состојба односно инвалидност, религиозното, политичкото или друго убедување, националното или социјалното потекло, статусот на семејството, имотната состојба, половата насоченост или заради други лични околности; (**Член 9 од Законот**);
- Не ја надомести штетата на волонтерот предизвикана за време или во врска со давање на волонтерската услуга, согласно со одредбите од Законот за облигационите односи (**Член 12 став 2 од Законот**);
- Не обезбеди услови за вршење на волонтерска работа согласно со законот и договорот за волонтерската работа, не му издаде волонтерска книшка за волонтерската работа и не ја пополни волонтерската книшка со потребните податоците пропишани со овој закон, не обезбеди навремена исплата на однапред договорените трошоци, не обезбеди тајност на податоците и заштита на приватноста на волонтерот, не обезбеди осигурување од професионални болести, повреда на работа за време на волонтирање, согласно со прописите за пензиско-инвалидско осигурување и прописите за здравствено осигурување и не обезбеди други услови пропишани со овој закон или за кои меѓусебно тие се договориле (**Член 13 од Законот**);
- Не склучи договор за волонтерство со волонтерот во писмена форма, доколку волонтерската работа трае повеќе од 40 часа месечно со домашно физичко лице или не склучи договор за волонтерска работа со странско физичко лице – волонтер (**Член 14 став 1 и 2 од Законот**);
- Со склучениот договор за волонтерство го избегне склучувањето на договорот за вработување (**Член 17 од Законот**); и
- не води евиденција за волонтерската работа за сите волонтери (**Член 19 став 1 од Законот**).

Деловни Информации 2/2022

Глоба во износ од 80 до 150 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот одговорното лице во правното лице **кај микро и мал работодавач, Глоба во износ 150 до 300 евра** во денарска противвредност кај среден работодавач и **Глоба во износ 200 до 400 евра** во денарска противвредност кај голем работодавач.

За наведените прекршоци, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Согласно член 24 од Законот, 25 до 35, **Глоба во износ од евра** во денарска противвредност ќе му се изрече на волонтерот, ако:

- Не го извести организаторот на волонтерската работа за болест или други причини за неможноста за давање на волонтерски услуги;
- Предизвика штета од небрежност и не ја надомести штетата согласно со Законот за облигационите односи;
- Предизвика штета кај трети лица и не ја надомести штетата согласно со Законот за облигационите односи;

За наведените прекршоци, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

М-р. Христина Игнатоска

ПРАВО НА ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Социјалната сигурност како цивилизациска придобивка го опфаќа и делот од работоспособното население во услови пред вработување и губењето на работа од работен однос.

ВОВЕД

Со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност ("Службен весник на РСМ" 37/97...103/21), се уредуваат прашањата за размена на трудот, правата и обврските на работодавачите, невработените лица, други лица кои бараат работа и државата, во врска со вработувањето и осигурувањето во случај на невработеност и други прашања од значење за вработувањето.

Секој има право на пристап до вработување, без какви било ограничувања, согласно со принципот на еднаков третман, утврден во Законот за работните односи и во другите закони.

Согласно со принципот на еднаков третман, забранета е дискриминација при вработување по основа на брачен статус, семеен статус, боја на кожа, пол, јазик, политичко или друго убедување, активност во синдикати, национална припадност, социјален статус, инвалидност, возраст, сопственост, општествен или друг статус.

Според законот, невработено лице претставува лице кое не е вработено, активно бара работа и ги исполнува условите предвидени со законот.

1. ПРАВА НА ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Работниците кои се во работен однос, задолжително се осигурени во случај на невработеност.

Во случај на невработеност може да се осигуруваат и брачните другари на државјаните на Република Северна Македонија на работа во друга држава, а кои биле во работен однос пред заминувањето во странство. Основицата за пресметување на правото е остварената просечна месечна плата на лицето во годината пред заминувањето во странство, која се усогласува со порастот на платите во Републиката.

1.1. Права на осигурување

Права од осигурување во случај на невработеност, според законот се:

- 1) **паричен надоместок**;
- 2) **подготовка за вработување** (обука, преквалификација или доквалификација);
- 3) **право на здравствена заштита**, во согласност со прописите за здравствена заштита;
- 4) **право на пензиско и инвалидско осигурување** во согласност со прописите за пензиското и инвалидското осигурување на невработеното лице корисник на паричен надоместок на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред исполнување на услови за стекнување право на старосна пензија, а кое нема 15 години стаж на осигурување, до остварување на 15 години стаж на осигурување и
- 5) **права на инвалидни лица** за вработување со поволни услови во согласност со закон.

Деловни Информации 2/2022

1.2. Паричен надоместок

Право на паричен надоместок има невработено лице кое било во работен однос најмалку **девет месеци непрекинато или 12 месеци со прекин во последните 18 месеци**.

Право на паричен надоместок има невработено лице за времето поминато во работен однос, за кое се уплатувани придонеси од задолжително социјално осигурување и тоа:

- во работен однос со полно работно време;
- во работен однос со неполно работно време, пресметано во полно работно време;
- во работен однос на определено време (сезонска работа) подолго од 40 часа во неделата, ако тоа време му е пресметано во работен стаж и
- за работа во странство.

За остварување право на паричен надоместок како време поминато во работен однос не се смета времето за кое невработеното лице примало паричен надоместок.

Право на паричен надоместок, **не може** да оствари невработено лице на кое работниот однос му престанал поради:

- давање писмена изјава на работникот дека сака да му престане работниот однос, освен ако таквата изјава е дадена поради промена на местото на живеење на брачниот другар или склучување на брак;
- спогодбено престанување на работниот однос;
- остварува права од работен однос, спротивно на закон;
- престанок на работен однос по сила на закон, освен во случај на престанок на правното лице поради стечај;
- неоправдано изостанување од работа, последовно три работни дена или пет работни дена со прекин во текот на една година;
- престанок на работниот однос со отказ од страна на работодавачот за кршење на работната дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор и договор за работа;
- одбивање да работи на работи на кои е распореден во согласност со закон;
- одбивање да биде преземан со спогодба кај друг работодавач, во согласност со закон;

Деловни Информации 2/2022

- одбивање обука, преквалификација или доквалификација за друго работно место кај ист или друг работодавач, што му се обезбедува во согласност со закон;
- губење на работната способност согласно со прописите за пензиското и инвалидското осигурување и
- исполнување услови за остварување право на пензија.

2. ВИСИНА НА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Висината на месечниот паричен надоместок за време на невработеност се утврдува врз основа на пресметаните и исплатени плати кај работодавачот согласно со закон, колективен договор и договор за вработување и изнесува **50% од просечната месечна нето плата на работникот** за последните 24 месеца за лице кое има право на паричен надоместок до 12 месеца, а за лице кое има право на паричен надоместок подолго од 12 месеца, паричниот надоместок за првите 12 месеца изнесува 50% од просечната месечна нето плата на работникот за последните 24 месеца, а за преостанатото време 40% од просечната месечна нето плата.

Надоместокот не може да изнесува повеќе од 80% од просечната месечна нето плата по работник во Републиката, објавена за последниот месец.

Паричниот надоместок се усогласува со порастот на трошоците на живот за претходната година, објавени од Државниот завод за статистика во јануари за тековната година, за корисниците на паричен надоместок над 12 месеци.

3. ВРЕМЕ ЗА КОЕ СЕ ИСПЛАТУВА ПАРИЧЕН НАДОМЕСТОК

Времето за кое се исплатува паричниот надоместок, зависи од времето за кое невработеното лице било осигурано во случај на невработеност.

Паричниот надоместок на невработеното лице се исплатува:

- 1) **еден месец**, ако има стаж на осигурување најмалку девет месеца во непрекинато траење или 12 месеца со прекин во последните 18 месеца;
- 2) **два месеца**, ако има стаж на осигурување над 18 месеца до две и пол години;

Деловни Информации 2/2022

- 3) **три месеца**, ако има стаж на осигурување над две и пол до пет години;
- 4) **четири месеца**, ако има стаж на осигурување над пет до седум и пол години;
- 5) **пет месеца**, ако има стаж на осигурување над седум и пол до десет години;
- 6) **шест месеца**, ако има стаж на осигурување над десет до дванаесет и пол години;
- 7) **седум месеца**, ако има стаж на осигурување над дванаесет и пол до 15 години;
- 8) **осум месеца**, ако има стаж на осигурување над 15 до седумнаесет и пол години;
- 9) **девет месеца**, ако има стаж на осигурување над седумнаесет и пол до 20 години;
- 10) **десет месеца**, ако има стаж на осигурување над 20 до дваесет и две и пол години;
- 11) **единаесет месеца**, ако има стаж на осигурување над дваесет и две и пол до 25 години и
- 12) **дванаесет месеца**, ако има стаж на осигурување над 25 години.

На невработеното лице кое има над 15 години стаж на осигурување, а на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред исполнување на услови за стекнување право на старосна пензија, паричен надоместок му се исплатува до неговото вработување, односно до настапувањето на некои од основите за престанок на правото на паричен надоместок.

Паричниот надоместок на невработеното лице продолжува да се исплатува и по истекот на времето определено во член 71 на законот:

- на жена корисник на паричен надоместок за време на бременост и породување според прописите за работните односи;
- ако Агенцијата го упатила на обука, преквалификација или доквалификација до истекот на времето определено за тоа.

Неисплатениот дел од паричниот надоместок може по барање на невработеното лице да се исплати во еднократен износ или во месечни рати, но не подолго од 24 месеца, доколку средствата се користат за засновање работен однос на неопределено време.

Деловни Информации 2/2022

Корисникот на средствата е должен да ги врати искористените средства на Агенцијата за вработување доколку на лицето му престане работниот однос не по негова вина, пред истекот на двојно повеќе време од времето за кое користел средства, со банкарска камата на средствата по видување.

Лицето не може да биде евидентирано како невработено лице двојно повеќе време од времето за кое му е исплатен паричниот надоместок во еднократен износ или на рати.

Паричниот надоместок на невработеното лице му припаѓа од денот на престанокот на работниот однос, ако невработеното лице поднесе барање до Агенцијата кај која е уплатуван придонесот за вработување, во рок од 30 дена од денот на престанокот на работниот однос.

Ако невработеното лице поднесе барање по истекот на рокот, паричниот надоместок му припаѓа од денот на поднесувањето на барањето за преостанато време.

Паричен надоместок не му припаѓа на невработеното лице кое поднело барање, по истекот на времето за кое според член 71 од законот, имало право на исплата на паричниот надоместок.

Овластено службено лице од Агенцијата кое ја води постапката е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето, по службена должност да ги прибави доказите и податоците потребни за докажување на исполнетоста на условите од членот 65 од законот.

Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и податоците, е должно да ги достави бараните докази и податоци во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Образецот на барањето и потребната документација за остварување на правото на паричен надоместок ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот, во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

4. ЗАПИРАЊЕ НА ИСПЛАТА НА НАДОМЕСТОК

Исплатата на паричен надоместок на невработеното лице се запира за време:

Деловни Информации 2/2022

- на отслужување на доброволен воен рок,
- додека е во притвор или издржување на казна затвор до шест месеци;
- додека невработеното лице привремено престојува надвор од Република Северна Македонија до 12 месеци, а претходно писмено ја известил Агенцијата,
- работно ангажирање над 30 дена за вршење на јавни работи и
- работно е ангажирано или врши дејност.

По престанокот на причините, продолжува исплатата на паричниот надоместок за преостанатото време за кое на невработеното лице му е признато право на паричен надоместок.

Невработеното лице на кое работниот однос му престанал 30 дена пред неговото одење на отслужување, односно дослужување на воениот рок, има право на паричен надоместок ако поднесе барање до Агенцијата, во рок од 30 дена по враќањето и ако ги исполнува условите пропишани со законот.

5. ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ПРАВО НА НАДОМЕСТОК

Правото на паричен надоместок на невработеното лице му престанува ако:

- заснова работен однос;
- основа трговско друштво, претпријатие или друго правно лице;
- врши занаетчиска или друга професионална дејност;
- одбие да се јави кај работодавачот ако е упатен од Агенцијата за засновање работен однос;
- одбие да заснова работен однос кај работодавачот ако го упатила Агенцијата;
- одбие вработување со полно или скратено работно време, кое не е помало од половината од полното работно време, а е соодветно на неговото образование, знаење и можности;
- одбие обука, преквалификација или доквалификација која одговара на неговата стручна подготовка, знаења и способности или по своја вина ја прекине обуката, преквалификацијата или доквалификација;
- исполни услови за стекнување право на пензија или оствари право на пензија;

Деловни Информации 2/2022

– невработеното лице од страна на надлежен орган се затекне на работа, е работно ангажирано или врши дејност спротивно на закон;

– ја загуби работната способност со денот на утврдување на изгубената работна способност;

– неоправдано одбие привремено вработување во исклучителни случаи (поплави, земјотреси, неопходно извршување на земјоделски работи и слично) од страна на надлежен орган кој организира акција за отстранување на последиците или за нивно спречување;

– одбие работно ангажирање за вршење на јавни работи;

– одбие вработување на работно место за кое се бара пониска стручна подготовка од неговата, а ако непосредно пред да остане невработен, со своја согласност, работодавецот на такво работно место или изјавил дека прифаќа вработување и на понизок степен на стручна подготовка;

– отпочне издржување на казна затвор, подолго од шест месеци;

– не се јавува во Агенцијата во утврдениот рок;

– не се јави на покана на Агенцијата од неоправдани причини;

– не ја извести Агенцијата во рок од осум дена за секоја промена која е услов или основа за стекнување, остварување или губење на правото на паричен надоместок.

Осигуреникот кој е вработен со половина од полното работно време, го задржува правото да биде упатен од страна на Агенцијата на работното место со полно работно време и право на 50% од паричниот надоместок.

Невработеното лице на кое му престанало правото на паричен надоместок, може да го оствари тоа право ако повторно ги исполни условите за здобивање со право на паричен надоместок од членот 65 на законот, со тоа што во стажот на осигурување не му се пресметува времето поминато во работен однос пред примениот последен паричен надоместок, освен на невработеното лице кое по престанокот на работен однос има над 15 години стаж на осигурување, а на кое му недостасуваат најмногу до 18 месеци пред исполнување на услови за стекнување право на старосна пензија.

Деловни Информации 2/2022

Невработеното лице на кое поради засновање на работен однос му престанало правото на паричен надоместок пред истекот на времето за кое имал право, а повторно остане невработен, продолжува да го користи тоа право, доколку е поповолно за него.

6. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА ОД ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Невработеното лице ги остварува правата од осигурување во случај на невработеност во согласност со законот и прописите за општа управна постапка.

Правата се остваруваат во Агенцијата каде што е евидентирано невработеното лице, врз основа на поднесено барање.

По барањето за остварување на правата од членот 80 став 1 од законот, Агенцијата каде што е евидентирано невработеното лице донесува решение во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

Жалбата против решението се поднесува до министерството надлежно за работите од областа на трудот во рок од 15 дена од денот на приемот на решението и не го одлага извршувањето на решението.

Невработеното лице кое користи права должно да ја извести Агенцијата за сите промени што влијаат на стекнувањето или губењето на правата, најдоцна во рок од осум дена од настанувањето на промените.

Агенцијата има право да бара враќање на средствата со банкарска камата на средства по видување, исплатени во име на осигурување во случај на невработеност, во случаи кога правото било остварено врз основа на неточни податоци или лицето кое го стекнало тоа право не известило за промените кои влијаат врз остварувањето и престанувањето на правото, односно ако средствата се ненаменски потрошени од страна на работодавачот.

ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ

дипл.економист Јулија Минковска

П Л А Т И ЗА МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ 2022 ГОДИНА

Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2022 година (за даноци и придонеси)	43.509,00
НАЈНИСКА основица за ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ 50% од просечна месечна бруто плата, исплатена во РМ за 2022 година, за образец (МПИН)	21.755,00
НАЈВИСОКА основица за пресметка на придонеси (16 просечни бруто плати - (16 x 43.509))	696.144,00
<u>Даночно МЕСЕЧНО намалување за 2022 година</u>	<u>8.788,00</u>
<u>Дневница за службени патувања од 22.02.2022</u>	<u>2.352,00</u>
Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за 2021 година	28.718,00
Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2021 година	42.887,00

1. ПРОСЕЧНО ИСПЛАТЕНА МЕСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ПО ВРАБОТЕН ЗА 2022 ГОДИНА

Просечно исплатена месечна **БРУТО** плата по работник во РС Македонија, за 2022 година, изнесува:

43.509,00 денари.

Просечната плата се користи за утврдување на најниската и највисоката основица за пресметка на придонесите од задолжително социјално осигурување и тоа за пресметките за плата, кои се однесуваат за период **ЈАНУАРИ - ДЕКЕМВРИ 2022 година.**

Деловни Информации 2/2022

2. НАЈНИСКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ

2.1. Најниска основица за вработени лица

Согласно член 15 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување ("Службен весник на РМ" 142/08 ... 171/17; 35/18; 247/18), **Основица** за пресметување и плаќање на придонесите од плата, односно основица за осигурување за тековната година, *не може да биде пониска од 50%* од просечна плата по работник во РС Македонија, *објавена во Јануари во тековната година*, според податоците на ДЗС, која за 2022 година, изнесува:

21.755,00 денари (43.509,00 x 50%).
--

2.2. Најниска основица за самовработени лица

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиател на самостојна економска дејност (шаксистии, занаетии)
--

21.755,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нотари, извршители)

43.509,00 денари;

САМОВРАБОТЕНИ ЛИЦА – вршиател на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нотари, извршители) до истекот на првата година на отпочнување на дејност:

21.755,00 денари.

3. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ

3.1. Највисока основица за вработени лица

Согласно член 16 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **НАЈВИСОКА месечна основица** за пресметување и уплата на придонесите за примањата од работен однос е износот **од (16) шеснаесет просечни плати**, кој износ за 2022 година, изнесува:

696.144,00 денари (16 x 43.509,00 денари).

Деловни Информации 2/2022

3.2. Највисока основица за самовработени лица

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од (12) дванаесет просечни плати.

522.108,00 денари (12 x 43.509,00 денари).

3.3. Највисока основица за вработени лица за извршен член на одбор на директори, Член на управен одбор, односно управител во трговско друштво

НАЈВИСОКА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА за пресметување и уплата на придонесите за примањата на Извршен член на одбор на директори во трговско друштво, член на управен одбор во трговско друштво, односно управител во трговско друштво, е износот од (16) шеснаесет просечни плати, кој за 2022 година, изнесува.

696.144,00 денари (16 x 43.509,00 денари).

3.4. Највисока основица за лице корисник на паричен надоместок, за време на привремена невработеност

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за тековната година за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност, **изнесува 80% од просечната плата** по работник во Република Македонија, објавена во јануари во тековната година, според податоците на Државниот завод за статистика.

34.807,00 денари (43.509,00 денари x 80%).

НАПОМЕНА: На износот, повисок од највисоката месечна основица, не се пресметуваат и уплатуваат придонеси, додека на разликата над највисоката основица, се пресметува Данок на личен доход.

Деловни Информации 2/2022**4. ПРЕГЛЕД НА НАЈНИЗОК И НАЈВИСОК
ИЗНОС НА ПРИДОНЕСИ**

ПРИДОНЕСИ	Стап- ка	Најнизок износ	Највисок износ
Придонес за пензиско и инвалидско осигурување за месец ФЕВРУАРИ 2022 година , по вработен	18,8%	4.090,00	130.875,00
Придонес за здравствено осигурување за месец ФЕВРУАРИ 2022 година , по вработен	7,5%	1.632,00	52.210,00
Придонес за вработување за месец ФЕВРУАРИ 2022 година , по вработен	1,2%	261,00	8.354,00
Придонес за професионално заболување за месец ФЕВРУАРИ 2022 година , по вработен.	0,5%	109,00	3.481,00
ВКУПНО ПРИДОНЕСИ:	28%	6.092,00	194.920,00

5. МИНИМАЛНА ПЛАТА

Согласно Законот за минималната плата во РМ ("Службен весник на РМ" 24/12; 30/14; 100/14 пт; 180/14; 81/15; 129/15; 132/17; 140/18; 124/19; 202/19; 239/19; 88/20), висината на минималната плата во Македонија:

Р.бр	Период на важност	Нето	Бруто	Сл. Весник на РСМ
1.	01.01.2020 - 31.03.2020	14.500,00	21.107,00	239/2019 Закон
2.	01.04.2020 – 30.06.2020	14.500,00	21.107,00	88/2020 Уредба
2.	01.07.2020 - 31.03.2021	14.934,00	21.776,00	75/2020 Објава
3.	01.04.2021 - 31.03.2022	15.194,00	22.146,00	80/2021 Објава

6. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

**6.1. Сџајки за пресметување на данок на личен доход
(од 01.01.2022 до 31.12.2022 година)**

Согласно член 11 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018; 275/19; 290/20, 85/21), данокот на личен доход за доход од работа, се плаќа со примена на две даночни стапки, согласно даночната основа и тоа:

- ☐ *Пройишана сџајка во износ од 10% или*
- ☐ *Пресметана сџајка од 11,111%.*

6.2. Даночно намалување

Согласно член 10 став 1 точка 2 од Законот за Данок на личен доход, *Даночното намалување за 2022 година*, на месечно и годишно ниво, изнесува:

Период	2022 година
Месечно	8.788,00
Годишно	105.456,00 (8.788 x 12)

7. ПРАВО НА ПОРАСТ НА ПЛАТИТЕ

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на РМ” 70/94; 62/95; 33/97; 50/01; 26/02; 46/02; 37/05; 121/007; 161/08; 92/09; 97/10; 11/12; 26/13; 170/13; 139/14; 147/15), Министерството за труд и социјална политика, објавува:

1. Трошоците за живот за месец НОЕМВРИ 2021 година во однос на месец ОКТОМВРИ 2021 година <u>се ПОВИСОКИ за (0,7%).</u>   2. Право на пораст на платите за месец НОЕМВРИ 2021 во однос на месец ОКТОМВРИ 2021 година, изнесува <u>(0,35%).</u>

Деловни Информации 2/2022

**8. РАБОТНИ ЧАСОВИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА
ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ СТАЖ**

Работните часови за месец **ФЕВРУАРИ 2022** година,
изнесуваат:

160 часа.

9. ПРОСЕЧНА БРУТО ПЛАТА ЗА 2022 година

**9.1. Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вра-
ботен за месец (XII), а се однесува за месец ФЕВРУАРИ/2022
година, изнесува:**

44.711,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на
Република Македонија бр. 4.1.22.18 од 22.02.2022).

**9.2. Просечна исплатена месечна БРУТО ПЛАТА по
вработен во претходните три месеци (X-XI-XII/2021 година), а се
однесува месец ФЕВРУАРИ/2022 година изнесува:**

43.925,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на
Република Македонија бр. 4.1.22.18 од 22.02.2022).

10. ПРОСЕЧНА НЕТО ПЛАТА ЗА 2022 година

**10.1. Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вра-
ботен за месец (XII), а се однесува за месец ФЕВРУАРИ/2022
година, изнесува:**

29.943,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на
Република Македонија бр. 4.1.22.17 од 22.02.2022).

Деловни Информации 2/2022

10.2. Просечна исплатена месечна НЕТО ПЛАТА по вработен во претходните три месеци (X-XI-XII/2021 година), а се однесува месец ФЕВРУАРИ/2022 година изнесува:

29.406,00 денари,

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.22.17 од 22.02.2022).

11. НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

11.1. Надоместоци од плата за ОПШТЕСТВЕНИ И МЕШОВИТИ правни лица со повеќе од 49% општествен капитал

Просечна исплатена месечна нето плата по вработен за месец (XII), а се однесува за месец ФЕВРУАРИ 2022 година изнесува:

29.943,00 денари,

Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.22.17 од 22.02.2022).

Согласно член 9 од Законот за исплата на платите во РМ, работодавецот може да врши исплата на следните надоместоци, согласно **ОСНОВИЦАТА од 29.943,00 денари:**

За ОПШТЕСТВЕНИ правни лица

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР 17.966,00 денари (60% од основницата) (29.943,00 x 60%) Се пресметува и плаќа Данок на личен доход 11,1111%
ОТПРЕМНИНАТА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА 59.886,00 денари (двократен износ од основницата) (2 x 29.943,00) Ослободен од Данок на личен доход до 59.886,00 денари

Деловни Информации 2/2022

ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО

17.966,00 денари

(60% од основицата)

(29.943 x 60%)

Ослободен од Данок на личен доход до 17.966,00 денари.

11.2. Надоместоци од плата за ПРИВАТЕН СЕКТОР

Просечна исплатена месечна **НЕТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (**X-XI-XII/2021 година**), а се однесува за месец **ФЕВРУАРИ/2021 година**, изнесува:

29.406,00 денари

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.22.17 од 22.02.2022).

Износот **29.406,00 денари**, претставува **ОСНОВИЦА** за пресметување на следните надоместоци за

ПРИВАТНИ правни лица:

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

Регрес за годишен одмор (Согласно член 35 став 7 од ОКДПС, Регресот за годишен одмор се исплатува во висина од **најмалку 40%** од основицата, под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година, кај ист работодавач):

❖ **НАЈНИЗОК износ за исплата на Регрес за годишен одмор за месец ФЕВРУАРИ/2022 година изнесува:**

11.762,00 денари во НЕТО износ

(29.406,00 x 40%)

Согласно колективен договор на ниво на дејност или КД на ниво на работодавач може да се утврди регрес во поголем износ од износот согласно ОКДПСОС.

ДАНОЧНО ПРИЗНАТ РАСХОД ВО ДАНОЧЕН БИЛАНС

35.769,00 денари

(44.711,00 x 80%)

(80% од просечна месечна БРУТО плата по работник во РМ објавена до деном на исплатата)

Се пресметува и плаќа Данок на личен доход по ставка од

11,1111%

Деловни Информации 2/2022

ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА 58.812,00 денари (двокрашен износ од основицата (2 x 29.406) Ослободен од Данок на личен доход до 58.812,00 денари
ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА 29.406,00 денари (во висина на основицата), за најмалку 10 години поминаа кај иста работодавец Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка 11,1111%
ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО 17.644,00 денари 60% од основицата – (60% од 29.406,00) Ослободен од Данок на личен доход до 17.644,00 денари.
ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА 2.352,00 денари - 8% од основицата (8% од 29.406,00) Ослободен од Данок на личен доход до 2.352,00 денари.
ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО СТРАНСТВО ➤ 50% од утврденаа дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата; ➤ 20% од утврденаа дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата; и ➤ 5% од утврденаа дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби организирани во странство на мултилатерална и билатерална основа.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК 88.218,00 денари во висина од ТРИ основици (3 x 29.406,00) Ослободен од Данок на личен доход до 88.218,00 денари.

Деловни Информации 2/2022

ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО 58.812,00 денари <i>во висина од ДВЕ основици (2 x 29.406,00 денари)</i> Ослободен од Данок на личен доход до 58.812,00 денари.
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ 29.406,00 денари <i>(во висина на основицајќа)</i> Ослободен од Данок на личен доход до 29.406,00 денари.
КОРИСТЕЊЕ НА СОПСТВЕНО ВОЗИЛО ЗА СЛУЖБЕНИ ЦЕЛИ <i>(во висина до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар).</i> Ослободено од Данок на личен доход во висина, најмногу до 3.500,00 денари по возило, месечно.
НАДОМЕСТ ПРИ СЕЛИДБА НА ВРАБОТЕН ЗА ПОТРЕБИТЕ ЗА РАБОТОДАВАЧОТ <i>(во висина на стварни трошоци)</i> Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%
ТРОШОК ЗА ОРГАНИЗИРАНА ИСХРАНА ЗА 2022 5.744,00 денари <i>(во висина од 20% од просечна нето плата, исплатена во претходната 2021 година (28.718,00 x 20%))</i> Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход НАД 5.744,00 денари.
НЕПРЕКИНАТО БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ <i>(поради повреда на работа и професионално заболување)</i> 29.406,00 денари; Во висина од една просечна месечна нето плата исплатена по работник во РСМ за последните три месеци Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%

Деловни Информации 2/2022

12. НАЈВИСОК ИЗНОС НА НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ
што го исплатува Фондот за здравствено осигурување

Согласно член 17 од Законот за здравствено осигурување („Службен весник на РМ“ 25/00...142/16; 171/17; 276/19), највисокиот износ на надоместокот за боледување што се исплаќа на товар на ФЗО во 2022 година, изнесува **ЧЕТИРИ просечни месечни нето плати** исплатени во РМ во претходната 2021 година (4 x 28.718,00 денари).

114.872,00 денари.

13. НАЈВИСОК ИЗНОС НА ПЕНЗИЈА за 2022 ГОДИНА

Највисокиот износ на пензија, според статистичките податоци на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за 2022 година, изнесува:

57.992,00 денари.

14. РЕФУНДИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА
за уилашени придонеси за ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

Согласно Упатството за начинот на пресметка и исплата на плати и поврат на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработени во заштитни друштва, инвалидни лица кога самостојно вршат дејност како трговци-поединци и други работодавачи кои имаат вработено инвалидно лице, МТСП врши рефундирање на уплатените средства до висина не поголема од 2 (две) **просечни нето плати исплатени во РМ во претходниот месец**, кој за месец **ФЕВРУАРИ/2022 година** изнесува (2 x 29.130,00 денари)

58.260,00 денари.

Деловни Информации 2/2022

15. МЕСЕЧЕН НАДОМЕСТОК

на членови на Органи на управување

Согласно член 9 став 1 точка 4 од Законот за данок на добивка („Службен весник на РМ“ 25/00...251/21), **МЕСЕЧНИОТ** надоместок на членовите на органи на управување се исплатува во висина од 50% од **Просечната Бруто плата, исплатена во претходната 2021 година во РСМ во висина од:**
(21.444,00 денари 50% од 42.887,00 денари).
Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,1111%

16. ТРОШОЦИ ПО ОСНОВ НА УПЛАТЕНИ ДОБРОВОЛНИ ПРИДОНЕСИ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд се утврдуваат во висина од износот од 2 просечни Месечни Бруто плати исплатени во претходната 2021 година, на годишно ниво по вработен, кои изнесуваат:

85.774,00 денари: (2 x 42.887,00).

17. Надоместоци на плата за време на БОЛЕДУВАЊЕ ПРИВАТЕН сектор

Согласно член 31 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16), работникот има право на **надомест на плата – боледување – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:**

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 15 дена	70% од основицата
Над 15 дена, почнувајќи од првиот ден на боледувањето, за сите денови	90% од основицата
Над 30 дена, кога боледувањето го плаќа работодавачот	90% од основицата

Деловни Информации 2/2022

ОСНОВИЦА просечен месечен износ на исплатена плата на која е илаиен иридонес за здравсйвено осигурување за иоследниите 12 месеци.

18. ИСПРАТНИНА ПРИ ТЕХНОЛОШКИ ВИШОК

1. Согласно член 97 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18; 110/19; 267/20; 151/21), во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки вишок), работодавачот е должен на работникот да му исплати <i>испратнина</i> во следните случаи:	
Години поминати во работен однос	Висина на плата
До 5 години	Една плата
Од 5 до 10 години	Две и пол плати
Од 10 до 15 години	Три и пол плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол плати
Од 20 до 25 години	Шест плати
Над 25 години	Седум плати

Испратнина за 2022	Просечна Нето плата по работник во претходниот месец	Најнизок износ на испратнина
1	2	3 (2x50%)
ЈАНУАРИ 2022	29.145,00	14.573,00
ФЕВРУАРИ 2022	29.130,00	14.565,00

НАПОМЕНА 1: Просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот и истата *да не биде иомала од 50%* од просечната нето плата исплатена по работник во РМ, во последниот месец пред отказот.

НАПОМЕНА 2: *Рабоиен однос, се смета* времето поминато во работен однос *кај исти работодавач и работниот однос кај иреиходниот работодавач*, на кој поради настаната статусна промена, правен следбеник е последниот работодавач.

Деловни Информации 2/2022

НАПОМЕНА 3: Испратнината се исплатува со денот на престанокот на работниот однос.

НАПОМЕНА 4: Не се пресметува и плаќа Данок на личен доход.

19. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИКАНТСКА РАБОТА

Согласно член 8 од Законот за Практиканство (Службен весник на РС Македонија, 98/19, 103/21), практикантот за време на практиканската работа кај работодавачот **има право на МЕСЕЧЕН надоместок кој се исплаќа од страна на работодавачот.**

Висината на месечниот надоместок **се утврдува во НЕТО ИЗНОС за полно работно време** во зависност од времетраењето на периодот на практикантската работа и тоа:

од 42% до 74% од МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА, за практикантска работа ДО ТРИ месеци; и

Во висина на МИНИМАЛНАТА НЕТО ПЛАТА утврдена согласно со Закон, за практикантска работа НАД ТРИ месеци, сметано од четвртиот месец.

Минимална НЕТО плата 15.229,00 денари

Се пресметува и плаќа:

- Придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување, причинето со повреда на работа или професионална болест од 4% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување од 0,5% од основицата за пресметка на придонеси и даноци од плата.
- Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

20. НАДОМЕСТОК ЗА ПРАКТИЧНА ОБУКА НА УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

Согласно член 12 став 1 точка 14 од Законот за данок на личен доход, данокот на доход, **не се плаќа за:**

Деловни Информации 2/2022

Надоместок за Практична обука на ученици и практична настава на студент, во висина најмногу до 8.000 денари месечно:

Во случај на исплата на надоместоци за практична обука на ученици и практична настава на студенти, над 8.000 денари се пресметува и плаќа Данок на личен доход во висина од 11,1111%.

Согласно член 8 став 1 точка 1 од Законот за придонеси, учениците и студентите се обврзници за плаќање придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест за време на практична обука од 4%.

21. ДОДАТОЦИ НА ПЛАТА

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ“ 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), **основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:**

• Прекувремена работа.....	35%
• Работа ноќе.....	35%
• Работа во три смени	5%
• Работа во ден на неделен одмор.....	50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**. Додатоците меѓусебно **не се исклучуваат**.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминато работно време, во смени.

НАПОМЕНА: Основната плата на работникот, се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж.

Деловни Информации 2/2022**22. НАДОМЕСТ ОД ПЛАТА ЗА ЈАВЕН СЕКТОР**

Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2022 година ("Службен весник на РМ" 287/21), на буџетските корисници им се исплатуваат следните надоместоци:

НАДОМЕСТОК ЗА ОДВОЕН ЖИВОТ ОД СЕМЕЈСТВОТО 8.822,00 денари (30% од просечна Месечна Нето плата, исплатена во РМ во претходни три месеци) (30% x 29.406,00) (Ослободен од Данок на личен доход до 8.822,00 денари);
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА РАБОТНИК 59.886,00 денари (2 x 29.943,00) (двокрашен износ на просечна месечна нето плата по работник во Републиката објавена на денот на исплатата) (Ослободен од Данок на личен доход до 59.886,00 денари);
ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВО 29.943,00 денари (во висина на просечна месечна нето плата по работник во Републиката објавена на денот на исплатата) (Ослободен од Данок на личен доход до 29.943,00 денари);
ЈУБИЛЕЈНА НАГРАДА (за најмалку 10 години работа кај исти работодавач) (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2022 година НЕ Е ПРОПИШАНА)
ДНЕВНИЦИ ЗА СЛУЖБЕНИ ПАТУВАЊА ВО ЗЕМЈАТА (Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2022 година од 01.01.2022 година): 700,00 денари
ОТПРЕМНИНА ПРИ ЗАМИНУВАЊЕ НА РАБОТНИК ВО ПЕНЗИЈА (двокрашен износ од просечна Месечна Нето плата, исплатена во РМ во месецот) 59.886,00 денари (2 x 29.943,00) Ослободен од Данок на личен доход до 59.886,00 денари.

Деловни Информации 2/2022

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР (Согласно член 21 од Гранскиот Колективен договор за Органи на државна управа, Стручни служби на Влада на РМ, Судовите, Јавните обвинителства, Казнено-поправните и воспитно поправните установи, Државно правобранителство, општините, градот и општините на градот Скопје Агенциите, Фондовите и други органи основани од Собранието на РМ (“Службен весник на РМ” 51/20, 172/21), вработениот <u>има право</u> на регрес за годишен одмор, во висина од најмалку: 9.000,00 денари НЕТО, под услов вработениот да работел најмалку шест (6) месеци, во календарската година кај работодавачот.
НОВОГОДИШЕН НАДОМЕСТОК (Согласно Законот за извршување на БУЏЕТОТ на РМ за 2022 година, НЕ Е ПРОПИШАН).
НАДОМЕСТ ЗА БОЛЕДУВАЊЕ ПОДОЛГО ОД 6 МЕСЕЦИ Согласно член 14 од Законот за Извршување на Буџетот за 2022 година, во висина од една просечна месечна нето плата (во Органот каде што е вработен). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).
НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА СЕЛИДБА ЗА ПОТРЕБИТЕ НА РАБОТОДАВАЧОТ (во висина на стварни направени трошоци). (Се пресметува и плаќа на Данок на личен доход по стапка од 11,111%).
НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИ ЗА ХРАНА И ПРЕВОЗ ЗА ЛИЦА ВОЛОНТЕРИ ЗА ФЕВРУАРИ//2022 6.433,00 денари (42.887,00 x 15%) (во висина од 15% од просечна месечна бруто плата, исплатена во 2021 година): Ослободен од Данок на личен доход до 6.433,00 денари.
ВРЕДНОСТА НА БОДОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ за 2022 година изнесува: 81,60 денари Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на државните службеници (“Службен весник на РМ” 293/2021).

Деловни Информации 2/2022

Просечна месечна БРУТО плата исплатена по вработен за Шифра 84-Јавна управа и одбрана за ЈАВЕН СЕКТОР- (за задолжително социјално осигурување) за XII/2021 година, се однесува за месец ФЕВРУАРИ/2022 година изнесува 23.056,00 денари(50% од 46.111,00)

22.1. Надоместоци на плата за време на БОЛЕДУВАЊЕ за ЈАВЕН сектор

Согласно член 20 од Општиот колективен договор за јавен сектор на РС Македонија, работникот има право на *надомест на плата – боледување – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:*

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 7 дена	70% од основицата
До 15 дена	80% од основицата
Од 15 до 21 ден	90% од основицата
за професионално заболување и повреда на работа, давање крв, бременост и раѓање	100% од основицата

ОСНОВИЦА: Просечна исплатена нето плата на работникот во последните 3 месеци.

22.2. Додатоци на плата ЈАВЕН СЕКТОР

Согласно член 17 од Општиот Колективен договор за **јавен сектор** на РМ („Службен весник на РМ” 10/08; 88/08; 122/08; 85/09), *основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:*

- Прекувремена работа.....29%
- Работа ноќе.....29%
- Работа во три смени 4%
- Работа во ден на неделен одмор.....29%

Деловни Информации 2/2022

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 42%**.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминато работно време во смени.

Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж, а најмногу до 20%.

23. ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПЛАТА ЗА 2022 ГОДИНА

23.1. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА ВО НЕТО ИЗНОС

1. НЕТО ПЛАТА	15.229,00
2. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
3. Основица за данок на доход (1 - 2)	6.441,00
4. Данок на доход со 10% (3 x 11,1111%)	716,00
5. Бруто плата 1 (1 + 4)	15.945,00
6. БРУТО ПЛАТА II (15.945 x 1,3889)	22.146,00
7. Придонес за задолжително ПИО (6 x 18,8%)	4.163,00
8. Придонес за здравствено осигурување (6 x 7,5%)	1.661,00
9. Придонес за вработување (6 x 1,2%)	266,00
10. Придонес за дополнително (6 x 0,5%)	111,00
11. Вкупно придонеси (7 +8 + 9 +10)	6.201,00
12. Бруто плата намалена за придонеси (6 - 11)	15.945,00
13. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
14. Основица за данок на доход (12 - 13)	7.157,00
15. Данок на доход од 10% (14 x 10%)	716,00
16. НЕТО ПЛАТА (6 - 11- 15)	15.229,00

Деловни Информации 2/2022

**23.2. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА
ВО БРУТО ИЗНОС**

1. БРУТО ПЛАТА	22.146,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	4.163,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.661,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	266,00
5. Придонес за дополнително (1 x 0,5%)	111,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	6.201,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	15.945,00
8. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	7.157,00
10. Данок на доход од 10% (9 x 10%)	716,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 - 6 - 10)	15.229,00

**23.3. Пресметка на личен доход од работа која ѝрејисџавува
НАЈНИСКА основица за ѝресметџка на ДАНОЦИ и
ПРИДОНЕСИ**

1. БРУТО ПЛАТА	21.755,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	4.090,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.632,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	261,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	109,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	6.092,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	15.663,00
8. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	6.875,00
10. Данок на доход од 10% (10 x 10%)	688,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	14.975,00

КНИЖЕЊЕ:

420 – Плата и надоместоци од плата	21.755,00
240 – Обврска за плати и надоместоци	21.755,00
- (вкalkулирана бруто плата),	

Деловни Информации 2/2022

240 – Обврска за плати и надоместоци	21.755,00	
2430 – Обврска за нето плата		14.975,00
2340 – Данок од плата		688,00
2347 – Придонеси од плата		6.092,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси),		
2430 – Обврски за нето плата	14.975,00	
2340 – Данок од плата	688,00	
2347 – Придонеси од плата	6.092,00	
1000 – Трансакциска сметка		21.755,00
- (исплатена бруто плата).		

23.4. Пресметка на Плати која претставува НАЈВИСОКА основица за пресметка на ДАНОЦИ и ПРИДОНЕСИ

1. БРУТО ПЛАТА (165 x 43.509,00)	696.144,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	130.875,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	52.210,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	8.354,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	3.481,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	194.920,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	501.224,00
8. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	492.436,00
10. Данок на доход од (9 x 10%)	49.244,00
11. Нето плата (1 – 6 – 10)	451.980,00

23.5. Пресметка на Личен доход од работи на основица ПОВИСОКА од НАЈВИСОКА основица за пресметка НА ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ

1. Бруто плата	700.000,00
2. Вкупно придонеси за највисок износ	194.920,00
3. Намалување на платата за придонеси (1 – 2)	505.080,00
4. Даночно намалување за 2022 година	8.788,00
5. Основица за данок (3 – 4)	496.292,00
6. Данок на личен доход од 10% (5 x 10%)	49.629,00
7. Нето плата (3 - 6)	455.451,00

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КОЕФИЦИЕНТ НА МДБ

Коефициент на МДБ за месец ЈАНУАРИ 2022 изнесува (4,6%)

Врз основа на член 44 од Законот за Данок на добивка ("Службен весник на РСМ" 112/2014...290/20; 151/21) Државниот завод за статистика, го утврдува и објавува:

ПРОЦЕНТОТ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РСМ ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАРИ 2022 ГОДИНА

1.	Кумулативен порат на цените на мало во РСМ за периодот ЈАНУАРИ 2022 година во однос на просечните цени на мало во 2021 година, изнесува:	4,6%
2.	Коефициентот за пораст на даночната основица за плаќање на данок на добивка за месец ЈАНУАРИ 2022 година, изнесува:	4,6%

Бидејќи коефициентот на **МДБ за месец ЈАНУАРИ/2022 година**, е **ПОЗИТИВЕН**, Месечната аконтација на данокот на добивка, ќе се пресмета како **1/12 од Годишниот данок утврден во Даночниот биланс за оданочување на добивката за 2020 година, од (АОП/ 56), помножен со 4,6%.**

КОЕФИЦИЕНТИ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАРИ 2022 ГОДИНА

Месечен коефициент за ЈАНУАРИ/2022 (0,027).

Кумулативен коефициент од I до I 2022 (0,027).

1. ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

Р.бр	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ЈАНУАРИ/2022 година, во однос на ДЕКЕМВРИ/2021 година.	0,027
2.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи од почетокот на годината до крајот на ЈАНУАРИ/2021 година.	0,027
3.	Коефициент на пораст на цените на производителите на индустриски производи во ЈАНУАРИ/2022 година во однос на ЈАНУАРИ/2021 година.	0,181

2. ЦЕНИ НА МАЛО

Р.бр	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ЈАНУАРИ/2022 година, во однос на ДЕКЕМВРИ/2021 година.	0,012
2.	Коефициент на пораст на цените на мало од почетокот на годината до крајот на ЈАНУАРИ/2021/2021 година.	0,012
3.	Коефициент на пораст на цените на мало во ЈАНУАРИ/2022 година во однос на ЈАНУАРИ/2021 година.	0,073

3. ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА

Р.бр.	ОПИС	Коефициент
1.	Месечен коефициент на пораст на цените на мало во ЈАНУАРИ/2022 година, во однос на ДЕКЕМВРИ/2021 година.	0,015
2.	Коефициент на пораст на трошоците на живот во Република Македонија во период од почетокот на годината до крајот на ЈАНУАРИ/2022 година во однос на просекот на трошоците на живот во 2021 година .	0,041

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 01.02.2022)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РС Македонија објавена во (*“Службен весник на РСМ” 22/2022*), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 01.02.2022 до нова промена.

Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 79,50	23,85
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 81,50	24,45
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 71,50	21,45
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ-1)	до 71,50	21,45
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 44,722	13,416

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 38,155	11,47
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 39,895	11,97
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 38,653	11,59
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 38,427	11,53
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 35,010	10,50

Табела 3

Еколошка такса

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4

Задолжителни резерви на нафта

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5

Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	22,00
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	22,00
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	15,50
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	15,50
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 08.02.2022)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РС Македонија објавена во (*“Службен весник на РСМ” 262022*), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 08.02.2022 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 81,00	24,30
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 83,00	24,90
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 73,50	22,05
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 73,00	21,90
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 46,537	13,96

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 39,544	11,86
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 41,290	12,39
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 40,200	12,06
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До 39,737	11,92
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 36,548	10,96

Табела 3

Еколошка такса

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4

Задолжителни резерви на нафта

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5

Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	22,00
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	22,00
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	15,50
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	15,50
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 15.02.2022)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РС Македонија објавена во (“Службен весник на РСМ” 32/2022), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 15.02.2022 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 82,00	24,60
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	До 84,00	25,20
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 74,00	22,20
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 73,00	21,90
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 46,491	13,95

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	До 40,203	12,06
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 41,918	12,57
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 40,469	12.14
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	До 39,912	11,97
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 36,509	10,95

Табела 3

Еколошка такса

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д – Е - V)	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4

Задолжителни резерви на нафта

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д – Е - V)	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5

Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	22,00
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	22,00
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	15,50
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	15,50
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 22.02.2022)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РС Македонија објавена во (“Службен весник на РСМ” 38/2022), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 22.02.2022 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 82,50	24,75
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 84,50	25,35
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 74,00	22,20
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 73,50	22,05
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 46,921	14,08

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 40,653	12,19
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 42,379	12,71
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 40,769	12,23
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 40,050	12,02
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 36,874	11,06

Табела 3

Еколошка такса

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д – Е - V)	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4

Задолжителни резерви на нафта

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д – Е - V)	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5

Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	22,00
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	22,00
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д – Е - V)	15,50
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	15,50
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД НА ВИСИНА НА СТАПКА
НА КАЗНЕНА И ДОГОВОРНА КАМАТА
ОД 01.02.2010 ДО 30.06.2022 година**

Период	Референтна каматна стапка	Казнена камата правно и правно	Казнена камата правно и физичко	Објава на НБРМ	Стапка на EURIBOR	Правно и правно	Правно и физичко
1	2	3=(2+10%)	4=(2+8%)	5	6	7=(6+10%)	8=(6+8%)
01.02-30.06 2010	8,5%	18,5%	16,5%	8562 30.12.2009	0,453%	10,453%	8,453%
01.07-31.12 . 2010	5%	15%	13%	4474 30.06.2010	0,485%	10,485%	8,485%
01.01-30.06. 2011	4%	14%	12%	2521 29.12.2010	0,782%	10,782%	8,782%
01.07-31.12. 2011	4%	14%	12%	5978 30.06.2011	1,325%	11,325%	9,325%
01.01-30.06. 2012	4%	13,75%	12%	9901 28.12.2011	1,024%	11,024%	9,024%
01.07-31.12. 2012	3,75%	13,75%	11,75%	5631 29.06.2012	0,373%	10,373%	8,373%
01.01-30.06. 2013	3,75%	13,75%	11,75%	10257 31.12.2012	0,109%	10,109%	8,109%
01.07-31.12. 2013	3,50%	13,50%	11,50%	23009 28.06.2013	0,123%	10,123%	8,123%
01.01-30.06. 2014	3,25%	13,25%	11,25%	40842 31.12.2013	0,216%	10,216%	8,216%
01.07-31.12. 2014	3,25%	13,25%	11,25%	21389 25.06.2014	0,099%	10,099%	8,099%
01.01-30.06. 2015	3,25%	13,25%	11,25%	40009 29.12.2014	0,018%	10,018%	8,018%
01.07-31.12. 2015	3,25%	13,25%	11,25%	22941 29.06.2015	-0,064%	9,936%	7,936%
01.01-30.06. 2016	3,25%	13,25%	11,25%	41260 29.12.2015	-0,205%	9,795%	7,795%
01.07-31.12. 2016	4%	14%	12%	21125 27.06.2016	-0,364%	9,636%	7,636%

Деловни Информации 2/2022

01.01-30.06. 2017	3,75%	13,75%	11,75%	38458 30.12.2016	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12. 2017	3,25%	13,25%	11,25%	21905 29.06.2017	-0,373%	9,627%	7,627%
01.01- 30.06.2018	3,25%	13,25%	11,25%	39714 26.12.2017	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12 2018	3,00%	13,00%	11,00%	22066 27.06.2018	-0,370%	9,630%	7,630%
01.01-30.06. 2019	2,50%	12,50%	10,50%	40459 26.12.2018	-0,363%	9,637%	7,637%
01.07-31.12. 2019	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,388%	9,612%	7,612%
01.01-30.06 2020	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,438%	9,562%	7,562%
03.04-30.04. 2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	11011 03.04.2020	-0,423%	4,577%	3,577%
01.05. 31.05 2020 (вонредна состојба)	1,75%	6,75%	5,75%	12262 29.04.2020	-0,460%	4,540%	3,540%
01.06.30.06. 2020 (вонредна состојба)	1,50%	6,50%	5,50%	14004 29.05.020	-0,482%	4,518%	3,518%
01.07. 31.12 2020	1,50%	11,50%	9,5%	15997 30.06.2020	-0,510%	9,490%	7,490%
01.01. 30.06 2021	1,50%	11,50%	9,5%	31368 24.12.2020	-0,554%	9,446%	7,446%
01.07. 31.12 2021	1,25%	11,25%	9,25%	19476 29.06.2021	-0,555%	9,445%	7,445%
01.01.- 30.06 2022	1,25%	11,25%	9,25%	31.12.2021	-0,583%	9,417%	7,417%

Деловни Информации 2/2022
КУРСНИ ЛИСТИ
НА НБРМ ОД 01.02.2022 ДО 28.02.2022 ГОДИНА

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				01.02.2022	02.02.2022	03.02.2022
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	55.3021	54.7913	54.4864
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	74.1972	73.8862	73.9748
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	59.2993	59.4708	59.3278
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8819	5.9073	5.9408
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1643	6.1919	6.2175
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4790	0.4778	0.4769
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2902	8.2916	8.2942
КАНАДА	124	CAD	1	43.3464	43.1464	43.0530
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.9981	38.8801	38.9784
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5314	2.5352	2.5391
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1727	0.1731	0.1741
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.4435	13.4693	13.5746
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4699	12.4725	12.4730
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1940	8.1959	8.1976
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	4.1320	4.0954	4.0321
РУСИЈА	643	RUB	1	0.7114	0.7147	0.7189
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.2774	10.3564	10.3382
КИНА	156	CNY	1	8.6940	8.6136	8.5657
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.0919	7.0284	6.9913
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	17.3106	17.3009	17.2443
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7401	0.7327	0.7291
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0457	0.0456	0.0454
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6609	2.6674	2.6577
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.2129	13.0907	13.0180
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.3275	36.2230	36.2698
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0827	1.0727	1.0677
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.8306	40.5915	40.4451
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6610	1.6506	1.6419
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5511	3.5946	3.5567

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				04.02.2022	05.02.2022	08.02.2022
					06.02.2022 07.02.2022	
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	54.6651	53.8163	53.8962
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	74.1437	72.9342	72.8480
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	59.2822	58.3846	58.3625
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.9396	5.9058	5.9048
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1977	6.1398	6.1292
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4759	0.4684	0.4688
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2937	8.2888	8.2875
КАНАДА	124	CAD	1	43.0410	42.3061	42.4137
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.9267	38.1658	38.3270
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5562	2.5326	2.5471
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1743	0.1748	0.1745
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.6147	13.5671	13.5796
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4735	12.4722	12.4735
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1938	8.1959	8.2041
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	4.0311	3.9785	3.9743
РУСИЈА	643	RUB	1	0.7159	0.7066	0.7126
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.3095	10.1422	10.1906
КИНА	156	CNY	1	8.5932	8.4603	8.4738
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.0135	6.9098	6.9163
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0037	0.0037
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	17.1618	16.7919	16.8810
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7300	0.7204	0.7213
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0454	0.0449	0.0450
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6552	2.6158	2.6170
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.0668	12.8762	12.8775
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.2890	35.6887	35.7073
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0709	1.0501	1.0461
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.5568	40.0123	40.0903
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6485	1.6323	1.6350
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5690	3.5079	3.4856

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				09.05.2022	10.05.2022	11.05.2022
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6963
САД	840	USD	1	54.0805	53.9528	53.9350
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	73.1330	73.2198	73.2300
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	58.5064	58.4510	58.3637
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.9076	5.9279	5.8605
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1231	6.1336	6.1272
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4685	0.4672	0.4659
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2882	8.2882	8.2921
КАНАДА	124	CAD	1	42.5336	42.5072	42.5550
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.4992	38.7215	38.8174
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5453
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5432	2.5401	2.5337
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1747	0.1748	0.1743
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.6156	13.6690	13.7344
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4762	12.4765	12.4762
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2025	8.1949	8.1961
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	3.9660	3.9673	3.9846
РУСИЈА	643	RUB	1	0.7192	0.7213	0.7257
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.2468	10.2487	10.3399
КИНА	156	CNY	1	8.4937	8.4794	8.4839
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.9380	6.9238	6.9211
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.7864	16.7572	16.7671
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7237	0.7209	0.7179
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0451	0.0452	0.0451
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6186	2.6285	2.6413
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.9231	12.8926	12.8923
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	35.8775	36.0642	36.1304
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0508	1.0528	1.0531
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.1948	40.1948	40.2061
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6406	1.6494	1.6527
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.4978	3.5198	3.5647

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				12.02.2022	15.02.2022	16.02.2022
				13.02.2022		
				14.02.2022		
ЕМУ	978	EUR	1	61.6973	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	54.0399	54.5201	54.3808
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	73.4842	73.6921	73.6481
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	58.4421	58.9142	58.8524
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8464	5.8116	5.8346
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1249	6.1270	6.1149
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4666	0.4724	0.4703
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2926	8.2911	8.2899
КАНАДА	124	CAD	1	42.5557	42.7517	42.7458
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.7376	38.7970	38.8312
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5458	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5281	2.5154	2.5265
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1746	0.1728	0.1736
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.6486	13.5892	13.6990
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4747	12.4745	12.4863
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1922	8.1940	8.1943
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	4.0046	4.0190	3.9876
РУСИЈА	643	RUB	1	0.7186	0.7145	0.7216
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.4108	10.4630	10.4609
КИНА	156	CNY	1	8.5025	8.5763	8.5724
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.9281	6.9883	6.9691
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.6939	16.7490	16.8584
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7186	0.7218	0.7221
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0452	0.0455	0.0454
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6459	2.6670	2.6695
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.8987	13.0103	12.9903
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.1120	36.0536	35.9885
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0550	1.0616	1.0611
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.2225	40.4637	40.4160
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6549	1.6765	1.6800
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5718	3.6014	3.5918

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				17.02.2022	18.02.2022	19.02.2022 20.02.2022 21.02.2022
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	54.2517	54.2612	54.3377
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	73.4989	73.8951	73.9482
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	58.6677	58.9480	59.0270
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8555	5.8241	5.8315
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1027	6.0948	6.0804
ЈАПЕНИЈА	392	JPY	1	0.4689	0.4715	0.4724
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2912	8.2926	8.2943
КАНАДА	124	CAD	1	42.7962	42.7280	42.7725
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.9022	39.0821	39.1615
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5321	2.5302	2.5350
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1735	0.1733	0.1731
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.7219	13.6902	13.6490
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4798	12.4808	12.4755
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1938	8.1900	8.1872
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	3.9852	3.9817	3.9886
РУСИЈА	643	RUB	1	0.7227	0.7142	0.7150
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.4986	10.5471	10.5579
КИНА	156	CNY	1	8.5567	8.5616	8.5878
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.9545	6.9561	6.9660
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	17.0165	17.0282	17.0071
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7225	0.7233	0.7288
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0453	0.0453	0.0455
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6625	2.6781	2.6792
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	12.9625	12.9579	12.9808
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.0621	36.3982	36.5146
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0574	1.0580	1.0564
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.3473	40.3816	40.4425
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6778	1.6886	1.6933
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5840	3.6314	3.6109

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				22.02.2022	23.02.2022	24.02.2022
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6948
САД	840	USD	1	54.4144	54.3952	54.3854
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	74.0636	73.7185	73.9214
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	59.3964	59.1969	59.1456
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.7911	5.8205	5.8391
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.0641	6.1073	6.1489
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4738	0.4726	0.4725
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2927	8.2932	8.2936
КАНАДА	124	CAD	1	42.6837	42.7221	42.8615
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	39.1689	39.1988	39.5682
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5445
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.5342	2.5186	2.5209
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1726	0.1734	0.1727
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.6039	13.5752	13.5650
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4767	12.4727	12.4717
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1867	8.1856	8.1865
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	3.9883	3.9306	3.9328
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6925	0.6870	0.6789
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.6288	10.6966	10.8602
КИНА	156	CNY	1	8.5889	8.5961	8.6083
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	6.9757	6.9716	6.9689
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.9338	16.8639	16.8957
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7286	0.7279	0.7291
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0456	0.0456	0.0457
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6830	2.6785	2.6932
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.0194	12.9961	12.9939
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.5708	36.6186	36.9895
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0582	1.0599	1.0641
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.4160	40.4080	40.4476
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6862	1.6789	1.6856
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5891	3.5918	3.6183

Деловни Информации 2/2022

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				25.02.2022	26.02.2022	27.02.2022
ЕМУ	978	EUR	1	61.6950	61.6950	61.6950
САД	840	USD	1	55.2674	55.0062	55.0062
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	73.9216	73.6745	73.6745
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	59.7820	59.3335	59.3335
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.7477	5.8286	5.8286
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1158	6.1846	6.1846
ЈАПонија	392	JPY	1	0.4809	0.4759	0.4759
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2918	8.2903	8.2903
КАНАДА	124	CAD	1	43.0951	43.0681	43.0681
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	39.5658	39.6982	39.6982
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5446	31.5446	31.5446
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4589	2.5018	2.5018
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1674	0.1689	0.1689
ПОЛСКА	985	PLN	1	13.2524	13.3052	13.3052
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.4634	12.4689	12.4689
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.1694	8.1677	8.1677
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	3.8433	3.9855	3.9855
РУСИЈА	643	RUB	1	0.6446	0.6665	0.6665
БРАЗИЛ	986	BRL	1	10.8477	10.7520	10.7520
КИНА	156	CNY	1	8.7385	8.7105	8.7105
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.0769	7.0446	7.0446
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0038	0.0038	0.0038
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.8483	16.9543	16.9543
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7319	0.7314	0.7314
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0458	0.0458	0.0458
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.6899	2.6924	2.6924
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.1557	13.0968	13.0968
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.9608	37.0518	37.0518
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0739	1.0720	1.0720
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.7901	40.6530	40.6530
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.6896	1.6930	1.6930
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.5946	3.6224	3.6224

Деловни Информации 2/2022

**РОКОВИ ПРИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО
ПОДНЕСУВАЊЕ НА ОБРАСЦИ ЗА
ФЕВРУАРИ 2022 ГОДИНА**

Даночниот роковник е Ваш потсетник за навремено поднесување на даночните пријави во законски предвидените рокови. Во календарот даден е преглед на даночните обврски и роковите во кои треба да ја поднесете Вашата даночна пријава по одделни видови даноци.

Доколку рокот до кога треба да се поднесе соодветната даночна пријава **е Сабота, Недела или Државен празник**, тогаш тој **се поместува за првиот следен работен ден**.

Но, сепак би Ви препорачале даночните обврски да ги исполните пред навршувањето на крајните рокови прикажани во Табелата.

ОБВРСКА	РОК НА ДОСТАВУВАЊЕ
Поднесување на пресметки од физички лица кои остваруваат доход за кој Данокот на личен доход не се плаќа по Одбивка (закупнини, капитални добивки, друг доход) за доход остварени во ЈАНУАРИ 2022	До 10 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: МП – ИН Забелешка: Доставување на податоците за месечна пресметка на плата, придонеси и данок на доход за месец ЈАНУАРИ/2022 година . Доставување: Електронски до УЈП.	До 10 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: “ДДВ-01” – Пријава за регистрација на ДДВ. ОБВРЗНИЦИ: Фирми и Граѓани доколку се обврзани или пак сакаат доброволно да се регистрираат за целите на ДДВ, ДОСТАВУВАЊЕ: до УЈП преку системот е-даноци http://etax.ujp.gov.mk	До 15 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: ДД-И Извештај за уплатен данок по задршка ОБВРЗНИЦИ: Правни лица кои вршат исплата на приходи на странски правни лица кои се оданочиви по задршка. (“Данок на задршка”) ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП преку http://etax.ujp.gov.mk	До 15 ФЕВРУАРИ

Деловни Информации 2/2022

ПЛАКАЊЕ НА ДАНОК НА ДОБИВКА ОБВРЗНИЦИ: Сите правни субјекти освен обврзник со посебен даночен статус (<i>заштитно дропанска единица на КПУ, или корисник на технолошко индустриска зона, како и трговските друштва кои се обврзници на паушал на вкупен приход</i>). НАПОМЕНА: Образецот „МДБ“ <i>немате оберска да го доставувате до УЈП.</i>	До 15 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: ВХВ-1 Извештај за состојба и промени на вложувања во сопствени хартии од вредност и удели во инвестициски фондови и ВХВ-2 Извештај за состојба и промени на вложувања во должнички извештај за состојба и промени на вложувања во должнички хартии од вредност за ЈАНУАРИ/2022 година. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ.	До 20 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: МИ – Месечен извештај за трансакции за во странство. ОБВРЗНИЦИ: Резиденти кои имаат сметки во странство, евидентни сметки или имаат одобрение за девизен максимум, односно во работењето вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари. ДОСТАВУВАЊЕ: до НБРМ	До 20 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: ДДВ/04 ОБВРЗНИЦИ: МЕСЕЧНИ даночни обврзници. ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП.	До 25 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: ДБ Даночен биланс за одано-чување на добивката ОБВРЗНИЦИ: Правни лица/резиденти на РСМ - кои остваруваат добивка од вршење на дејност во земјата и странство или постојана деловна единица на нерезидент - кој остварува добивка од вршење на дејност на територија на РСМ, поднесуваат Даночен биланс за оданочување на добивка (Образец “ДБ”), заради утврдување на данокот на добивка.	До 28 ФЕВРУАРИ

Деловни Информации 2/2022

Доколку Годишната сметка до Централниот регистар ја имате доставено во електронска форма, рокот за доставување на “ДБ” е до 15-ти Март. ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП преку http://etax.ujp.gov.mk	
ОБРАЗЕЦ: ДБ-ВП - Даночен биланс на Вкупен приход ОБВРЗНИЦИ: Правни лица доколку ги исполнувате условите за влез во „поедноставениот даночен режим за трговски друштва“ за оданочување со данок на вкупен приход односно сте оствариле вкупен приход во претходната година до 3 милиони денари на годишно ниво или пак од 3 000 001 до 6 000 000 денари на годишно ниво и сакате да се определите за пресметување и плаќање на годишен данок на вкупен приход, поднесете (Образец “ДБ-ВП”). Доколку Годишната сметка до Централниот регистар ја имате доставено во електронска форма, рокот за доставување на “ДБ-ВП” е до 15-ти Март. ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП преку http://etax.ujp.gov.mk	До 28 ФЕВРУАРИ
ОБРАЗЕЦ: ДБ-НП/ВП - Даночен биланс на Непрофитни организации ОБВРЗНИЦИ: Здруженија на граѓани и фондации како и нивните сојузи и други облици на здружување или поврзување, стопанската интересна заедница, политичките партии, верските заедници, религиозните групи, Црвениот крст на РС Македонија, здруженија на странци, странски и меѓународни невладини организации, хуманитарни организации и здруженија, синдикатите, коморите и други правни лица основани со посебни прописи од кои произлегува дека се непрофитни организации, доколку вкупниот годишен приход од стопанската дејност ви е поголем од 1.000.000 денари. ДОСТАВУВАЊЕ: Електронски до УЈП преку http://etax.ujp.gov.mk	До 28 ФЕВРУАРИ

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ

дипл.економист Ромео Костадинов

ВРАЌАЊЕ НА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА

ПРАШАЊЕ:

Кој има обврска на враќање на финансиската поддршка за исплата на платите за месец 02 и 03/2021, на кој образец се поднесува пријавата за пресметка за враќање на поддршката и до кој датум?

ОДГОВОР:

Субвенционирањето за плати на вработените во 2021 е регулирано со Законот за финансиска поддршка на работодавачите, погодени од здравствено економската криза предизвикана од вирусот COVID-19, заради исплата на платите за **Февруари и Март 2021** година ("Службен весник на РСМ" 85/21).

Работодавачот кој користел финансиска поддршка за исплата на плати, **има обврска да ги врати** добиените финансиски средства, **доколку се утврди**, дека **не ги исполнувал** условите за добивање на субвенцијата, предвидени со Законот.

Средствата ги враќа **во целост**, заедно **со камата**, согласно со Законот за даночната постапка, доколку по извршена контрола од страна на УЈП и/или Државниот инспекторат за труд, се утврди дека работодавачот не ги исполнил општите условите со член 8 став 3, член 3 став 3, член 4 и член 5 став 1 од Законот.

Односно, субјектот **ги враќа 100% добиените средства** од субвенцијата, **доколку остварил**, согласно:

- ✓ член 3 став 3:
 - намалување помалку од 30% на приходите;
 - исплатил дивиденда;

Деловни Информации 2/2022

- исплатил бонус или друга награда со шифра 102 во МПИН;
- го намалил бројот на вработени и отпуштил вработени над бројот на вработени од август 2020, (освен за угостителска дејност ш.56, 55 и транспорт ш.49, кој поради здравствени протоколи има затворено најмалку 50% од своите капацитети);
- исплатил плати над 120.000 на повеќе од 10% од вработените;
- ✓ член 4:
 - исплатил плата над 39.900) за октомври, ноември и декември 2020 година и јануари 2021 година за кој поднел барање за субвенционирање;
 - користи ослободување од проектот "Македонија вработува";
 - ја користи субвенцијата за работници за прекувремено работење и
- ✓ член 5 став 1 од Законот, има остварено кумулативни акумулирани добивки поголеми од 600.000.000 денари за 2017, 2018 и 2019 година (не се однесува за работодавачите кои имаат повеќе од 2.000 вработени).

Согласно одредбите од член 9 од Законот, работодавачот кој го искористил правото на финансиска поддршка за исплата на плати, **има обврска примените финансиски средства да ги врати во Буџетот на РСМ, но најмногу до износот од 50% од примената поддршка.**

За враќање, не се поднесува Барање за пресметување на износот на враќање на примената финансиска поддршка, за исплата на плати до УЈП, како што беше предвидено со претходните циклуси на поддршка од 2020 година.

Враќање на износот од 50% од примената финансиска поддршка се врши на основ на издадено Решение од УЈП, кое треба да се достави до обврзникот до 15.02.2022 година.

Рокот за враќање на финансиска поддршка е определен во 02 и 03/2022 година, врз основа на Решението за враќање на субвенцијата, кое со доставува од страна на УЈП, **до 15 февруари 2022** година.

Враќањето на износот, ќе се изврши на два месечни рати, без камата, во месеците Февруари и Март/2022 година.

**ТРОШОЦИ ЗА СМЕСТУВАЊЕ, ХРАНА И ПРЕВОЗ
НА НЕВРАБОТЕНИ ЛИЦА**

ПРАШАЊЕ:

Дали трошоците за сместување, исхрана и превоз на невработени лица повикани за деловни цели се даночно признат расход и дали на истите се пресметува и плаќа данок на личен доход?

ОДГОВОР:

Согласно одредбите од член 9 став 1 точка 3-а, од Законот за данокот на добивка (“Службен весник на РМ” 112/14...151/21), надоместоците на трошоците за хотелско сместување (категија повисока од четири ѕвездички) во износ над 6.000 денари дневно по лице и надоместоци на трошоци за превоз на лица, кои не се вработени кај исплатувачот, а се ангажирани во функција на дејноста на исплатувачот (во земјата и во странство), доколку истите се документирани, се третираат како даночно признати расходи.

Како даночно непризнати расходи наведените надоместоци се третираат доколку не се документирани, односно го надминуваат дневно дозволеният лимит од 6.000 МКД или не ги задоволуваат критериумите за хотелска категоризација.

Согласно одредбите од член 4 став 2 алинеја 3 од Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и начинот на одбегнување на двојното ослободување или двојното оданочување (“Службен весник на РМ” 174/14...6/20), надоместоци на трошоци за хотелско сместување (со категорија до четири ѕвездички) во износ најмногу до 6.000 денари дневно и надоместоци на трошоци за превоз на лица кои не се вработени кај исплатувачот, а се ангажирани во функција на дејноста на исплатувачот (во земјата и во странство), се признаваат како даночно признати расходи, врз основа на документирани докази за направените трошоци, извештај за ангажманот и документи за основаноста на ангажманот (покана, агенда, програма, договор, работен налог и слично) и со потврден временски редослед меѓу сместувањето, превозот и извршената работа.

Деловни Информации 2/2022

Согласно одредбите од член 12 став 1 точка 42-а, од Законот за данокот на личен доход ("Службен весник на РМ" 241/18...290/20), надоместоците на трошоци за хотелско сместување (категиорија повисока од четири ѕвездички) во износ над 6.000 денари дневно по лице и надоместоци на трошоци за превоз на лица, кои не се вработени кај исплатувачот, а се ангажирани во функција на дејноста на исплатувачот (во земјата и во странство), кои не се документирани со фактура за сместување на лицата, фактура за извршениот превоз (приложување на авионска карта или други документи во зависност од видот на превозот со кои би се докажале направените трошоци), како и со други документи од кои непосредно може да се утврди поврзаност помеѓу лицата, направените трошоци и временскиот период во кој е извршена работата, се ослободени од данок на личен доход.

Врз основа на наведените одредби, трошоците за хотелско сместување (категиорија повисока од четири ѕвездички) во износ над 6.000 денари дневно по лице и надоместоци на трошоци за превоз на лица кои не се вработени кај исплатувачот, се даночно признати расходи и се ослободени од данок на личен доход, доколку ги задоволуваат законските услови и истите се документирани.

дипл.економист Јулија Минковска

ПОПОЛНУВАЊЕ НА МПИН ПРИЈАВА ЗА ВРАБОТЕН КОЈ ВО ИСТ МЕСЕЦ ЗАСНОВА НОВ РАБОТЕН ОДНОС

ПРАШАЊЕ:

Како се пополнува МПИН пријавата, ако вработениот во истиот месец заснова нов работен однос во истата организација?

ОДГОВОР:

За вработен на кој во текот на месецот му престанал работниот однос (**М2**) и повторно во текот на месецот е заснован работен однос кај истиот работодавач (**М1**), пресметката **се пополнува во ДВА РЕДА**, со тоа што во:

Деловни Информации 2/2022

Првиот ред се внесуваат податоците од првиот договор (M1), а во

Вториот ред се внесуваат податоците од вториот договор (M1) итн., во зависност од бројот на договорите во месецот.

Доколку постојат два договори во еден ист месец, во тој случај:

Во полето 3.28 во ПРВИОТ РЕД се пополнува датумот на ПРЕСТАНОК на работниот однос,

Во полето 3.29 се внесува шифра 2 – ПРЕСТАНОК, а

Во полето 3.30 се внесува број 1, кој го означува првиот договор (кој се прекинува).

Во вториот ред (за вториот договор), во полето 3.27 се пополнува датумот на засновање на работниот однос,

Во поле 3.29 се внесува шифра 1 - почеток на работен однос, додека

Во поле 3.30 се внесува број 2, кој го означува вториот договор во месецот (кој започнува).

Доколку по пријавата во работен однос повторно има престанок, тогаш постапката за пополнување на полето 3.29 се повторува, а во полето 3.30 се пополнува шифра 2 (со што се означува престанок на вториот договор).

Редниот број во поле 3.0. во двата (или повеќе) реда за исто лице треба да биде ист.

ИСПЛАТА НА ПЛАТА ДВА И ПОВЕЌЕ ПАТИ ВО МЕСЕЦОТ

ПРАШАЊЕ:

Каков е начинот на пополнување за пресметување и исплата на плата на два или повеќе пати во месецот (како дел од плата за месецот)?

ОДГОВОР:

Обврзникот кој пресметката и исплатата на плата ја врши како дел од плата во месецот на два или повеќе пати, за секој пресметан и исплатен дел соодветно пресметува придонеси и персонален данок, без притоа да се користи личното ослободување:

Деловни Информации 2/2022

- При исплата на дел од плата се пополнуваат податоци само за обврзниците, за кои се исплатува дел од платата;
- Во полето 1.3 се пополнува **шифра 100 (дел од плата)**;
- Месецот за кој се пресметува и плаќа придонесот (1.1 и 1.2) е еднаков на месецот во кој се поднесува образецот МПИН;
- Пресметката на персоналниот данок се врши со намалување на платата за износот на придонесите, без одбивање на износот на личното ослободување;

НЕ СЕ ПОПОЛНУВААТ ПОЛИЊАТА :

(од 3.5 до 3.12, освен поле 3.7), 3.16, 3.41; 3.42; 3.43; 3.45;

По поднесената аконтација, во законскиот рок мора да се поднесе конечна пресметка на плата **со шифра 333 во поле 1.3, со сите податоци во која се користи личното ослободување.**